

Izhaja vsak četrtek in vsej s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celi leto 32 din., pol leta 16 din., četrti leta 8 din. Izven Jugoslavje 56 din. Naročnina se poslje na upravnštvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru, Koroška cesta 5. Izhaja se dobesedila do odgovoda. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1.50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

31. številka.

MARIBOR, dne 31. julija 1924.

58. letnik.

Kako smo se zbirali in združili prva leta.

Pred dobrimi dvajsetimi leti se je pri nas na Slovenskem Štajerskem pričelo veliko mladeniško gibanje. Skoro nepričakovano se je pojavilo. Slovenski mladeniči so se strnili v idealno lepe in čvrste organizacije. Srečnega in pomlajenega se čutim, ko mi je poverjena naloga, da naj opišem, kako smo se tedaj mladeniči organizirali. Spomin na tisto dobo je sladek; vzbuja mi v srcu posebno radost. Mislim, da imajo iste občutke tudi vsi moji mladostni tovariši iz te dobe.

Kako je prišlo do takratnega velikega mladeniškega gibanja? Potreba po organizaciji, sila razmer je gnala mladeniče tedaj k temu, da so si za tedanje razmere ustvarili mogočno organizacijo.

Mladeniči so pogrešali skupnih stikov, zvez, ki bi gojile vzajemnost med mladimi Slovenci po posameznih župnjah, dekanijah in okrajih. Osobito smo tedaj pogrešali mladeniči medsebojno širšo spoznavanje. Najhujše pa je občutila mladina pomanjkanje izobraževalnih organizacij. Sinovi slovenskega kmeta, viničarja in delavca po končani ljudski šoli niso imeli torišča, kjer bi se pripravljali za svoj poklic in življenje. Prepuščeni so bili samim sebi. Po posameznih župnjah so že sicer bila ustanovljena bralna društva, ponekod tudi Marijine družbe, ali to so bile zelo redke postojanke. Želja po izobrazbi, pravi slovenski in krščanski izobrazbi, kakor jo je oznanjal naš nesmrtni Gomilšek, ta želja je presegala težke ovire in ustvarila na Slovenskem Štajerskem veličastno mladeniško gibanje in organizacijo.

Se nekaj drugega je naše mladeniče nagnilo k temu, da so si ustvarili svojo organizacijo, da so razvili živahno mladeniško gibanje. Nemškutarstvo, odpadništvo in z njim združeno šnopsarsvo je bilo po vseh delih naše ožje slovenskoštajerske domovine silno razširjeno. Podobno je bilo kugi. Ni je bilo župnije, občine, kjer so nemškuterska in šnopsarska kuga ne bi razpasla. V enem kraju je divjala bolj, v drugem manj.

Z nemškutarstvom, katerega je umetno gojil poleg šnopsa še ptujski »Štajerc«, pa je bila ozko zvezana tudi verska malomarnost, brezbriznost. V letih 1890 do 1900 se je odpadništvo skupno z versko malomarnostjo silno razpaslo. Sovražniki slovenskega katoliškega naroda so se zakleli, da naš mali narod ugonobijo predvsem s tem, da ga odvrnejo od verskega, katoliškega življenja. Slovenska duhovščina, ki je skušala zajeziti narodno in versko odpadništvo, je bila izpostavljena hudim in ostudnim napadom in preganjanju. Z redkimi izjemami je bilo v tisti dobi vse, kar ni čutilo katoliško, na strani naših narodnih protivnikov. Veljalo je pravilo: »Kdor katoličan, ta iškren Slovenc, kdor Slovenec, ta zvest katoličan.« Ogomorna večina izobražencev je bila v nemškatarskem taboru. Da bi nas Slovence poprej in sigurno potujeli, so domaćim odpadnikom prišli na pomoč še njih zavezniki iz tujine. Ravno v teh letih se je pričela borba za slovensko šolo, za slovensko zemljo v najhujši meri. Društva Südmark, Schuleverein, Gustav-Adolfverein, Heimstatt in desetero drugih so delovali na velikem in peklensko-hudobnem načrtu: potujičiti naš rod.

Vse to je vzbudilo tedanje slovensko mladino, osobitno mladeniče. Navduševali so nas k organizaciji, navduševali k medsebojnemu bratoljubju, krščanski in narodni zavesti ter izobrazbi mladi gospodje kaplani in naši katoliškomisleči visokošolci (akademiki). Slovenski mladeniči na Štajerskem smo imeli svojega malega Kreka. Bil je to mladi kaplan Franc Gomilšek, sedanji še vedno mladeniškoživahnji in navdušeni župnik pri Sv. Benediktu v Slov. g. Seveda je imel g. Gomilšek celo vrsto sotrudnikov, raztresenih po slovenskoštajerskih župnjah. Ali mirno moramo priznati, da je naš Gomilšek bil pravi umetnik glede organizacije. Znal si je mladeniče pritegniti nase, kakor malokateri. Iz Jarenine, naše prestolice gornjega dela Slovenskih goric, je razpletel g. Gomilšek najprvo mreže po Slovenskih goricah. Od tam jih je razširil vedno dalje in dalje.

Imel je poseben način, privabiti mladeniče k sebi. V Jarenino, v skromno kaplanijo, prekrščeno v »Čitalnico«, smo hodili fantje od blizu in daleč. Tista hišica ob cesti v prijazni, starodavni Jarenini, bi zaslužila res, da se ji da naziv »hiša zarotnikov. Neka izvanredna privlačna sila je bila v njej. Naš mali Krek nam je tam dajal nauke, podlago za organizacijo. Učil nas je nastopati, dopisovati, govoriti in dajal nasvete, kako naj širimo lepo mladeniško gibanje. Vedno več se nas je zbiralo krog Gomilšeka. Iz celih Slovenskih goric so prihajali tovariši. Moja blaga rajna mati so mi večkrat rekli: »Ali znajo jareninski gospod kaplan coprati ali kaj, da neprestano hodite fantje v Jarenino?« G. Gomilšek pa ni bil zadovoljen s tem, da si je med mladeniči vzgojil pionirje za organizacijo, ampak on je po vseh delih lavantinske vladikovine osrčil svoje mlade duhovske tovariše, da so pričeli z mladeniškim pokretom. V Jarenini je Gomilšek ustanovil prvo Mla-

deniško zvezo. Zveze so nato rastle po vseh župnjah kar gobe po dežju.

Poleg g. Gomilšeka in njegovih gospodov tovarišev je bil glavni pospeševatelj našega gibanja »Slovenski Gospodar« s svojim urednikom g. Anton Korošcem. V l. 1900 do 1905 najdete v listu vse polno člankov, ki so navduševali mladeniče k organizaciji, izobrazbi, bratoljubju ter krščanski in narodni zavesti. »Slovenski Gospodar« je dobival od mladine in mladinoljubov toliko dopisov, toliko člankov in drugega gradiva, da je naša Cirilova tiskarna morala začeti izdajati lastno mladinsko glasilo »Naš dom.« Ah, to je vzbudilo veselja med vrstami naše mladine, ko smo dobili svoje glasilo! Če listaš danes po stareh številkah »Našega Doma«, se ti radosti zaiskriči in porajajo se ti v duši sladki spomini na dobo velikega razmaha naše mladinske organizacije.

Od leta 1900 do 1903 se je mladeniško gibanje omejevalo na manjše sestanke, veselice in organizatorične zveze med fanti posameznih župnj. A valovi naše organizacije so pljuškal ivedno dalej in dalje. Mladeniči iz Slovenskegoric — kjer je vsekakor tekla zibelka naše organizacije — smo začeli zahajati k svojim tovarišem na Mursko polje, a oni so došli k nam na »Goričko.« Prleški fantje so šli nato preko Drave na Dravsko polje in dalje v Savinjsko dolino in Posavje. Prvotno mali sestanki so se polagoma razvili v velike mladenične tabore. Uspeh vsega je bil: Mladeniči smo stopili iz ozkega domačega kroga ter smo se spoznali, sklenili smo iskreno bratstvo in to je bil tisti mogočni činitelj, ki je dal trd temelj organizacijam, ki so sledile naši. Smelo pa lahko tudi trdim, da je vse to dalo tudi nezrušljivo podlago veliki naši gospodarsko-zadružni in politični organizaciji. Naša stvar ni zidana na pesek, ampak ima neusahljive korenine v ljudstvu.

Leto 1903 je bilo leto velikih mladeničnih taborov. Iz svojih zapiskov iz tiste dobe posnamemo, da je urednik »Slovenskega Gospodarja« in »Našega Doma«, g. Anton Korošec, povabil može in mladeniče za dne 14. maja 1903 v Maribor na posvetovanje. Zbral se nas je kakih 40 v podzemskih prostorih delavščera bralnega društva »Maribor.« Sestavili smo si obširen načrt. Nato so se pričeli veliki mladenični tabori, ki so bili združeni s cerkvenimi slavnostmi. Prvi tak tabor se je vršil na Ptujski gori dne 21. junija 1903. Udeležilo se ga je več tisoč mladeničev in staršev. Na tem taboru je slavnostni govornik in iskreni prijatelj organizirane mladine g. dr. Anton Medved progglasil kot cilj in nalogu mladeničev:

»Pred Bogom otrok bodi,
Pred svet kot mož mi hodi!«

Drugi veličastni mladenični tabor je bil dne 12. julija 1903 pri Sv. Trojici, oziroma pri Sv. Lenartu v Slov. gor. a tretji dne 16. avgusta v Petrovčah.

Naslednje leto in sicer 3. in 4. junija 1904, pa smo štajerski organizirani mladeniči poleteli na Kranjsko, da tutti svoje tovariše onstran Save navdušimo za organizacijo in za borbo. Pri Mariji Pomagaj na Brezju se je vršil ogromen mladenični tabor, kakor ga Slovenija ni videla ne poprej in ne pozneje. Nezabni dr. Janez Krek je tam blizu Triglava zaklical v navdušenem govoru: »Mi gremo naprej, mi mlađi!« In ta klic je donel po celi Sloveniji.

Višek nekdanje mladeničke organizacije smo dosegli, ko se je dne 3. in 4. septembra 1905 ustanovila Slovenska krščansko-socialna zveza, predhodnica sedanje Prosvetne zveze in leta 1908 v Ljutomeru Zveza slovenskih mladeničev. Ti dve organizaciji ste nam dali kasnejše našega Orla, ki je prevzel tudi naloge mladeničnih zvez.

Vsekakor lahko mirne duše trdim, da je naše mladenično gibanje otelo na stotine, če ne na tisoče slovenskih mladeničev narodne in moralne smrti. Vzgojilo je neustrašene boritelje za krščansko stvar in za svobodo in samostojnost slovenskega rodu. Tovarišem, ki so pomagali orati ledino, a so žal že legli k večnemu počitku, ohranimo blag spomin. Onim, ki se še sedaj kot možje zvesto in neustrašeno naprej borite za zvišene naše cilje, pa iskren pozdrav!

Franjo Žebot,
nekdanji predsednik Zveze slovenskih mladeničev.

Ivan Vesenjak:

Iz življenja za življenje.

(Z mladinske dneve.)

Še sedaj so ljudje, ki nasprotujejo raznim stanovskim in mladinskim organizacijam. Nekateri delajo to iz zavisti, ker sami niso zmožni in ne sposobni, da bi kaj dobrega in poštenega skupaj spravili, drugi pa iz ljube neumnosti in omejenosti, ki je na svetu ne zmanjka, kakor tudi zavisti ne. Ker prirejamo mesca avgusta v Mariboru dneve za našo mladino, se bomo tukaj malo pogovorili o koristi organizacije in izobrazbe. Vzgledi so vzeti iz življenja, so torej resnični ter naj bodo nauk za življenje!

Dva župana.

Med številnimi možnimi sem zgodaj v mladosti spoznal med drugimi tudi dva župana. Eden še živi in z vso spret-

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Cene inseratom po dogovoru. Za vedenje oglase prizemar popust. Nezaprte reklamacije se poščinje prostje. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.603. Telefon interurban št. 113.

nostjo in vnemo dela za svoje občane, drugega ni več med nami. Prvi je hodil in še sedaj prihaja na vsako politično in strokovno zborovanje, često celo z veliko potrežljivostjo posluša stvari, ki jih že več ali manj dobro zna, drugi pa ni šel prav nikam. Prvi je sicer miren, a odločen mož, ki je občini in fari neštetno dobrega storil, drugi se je skril in zaklenil, če je videl prihajati žandarja ali kakšen boljši klobuk proti svoji hiši. Prvi se je vedno zavedal, da je od občanov izvoljen zastopnik občine, drugi je še bolj kakor ponižni hlapec v zadregi sukal svoj klobuk prav ponižno pred vsakim škrincem. Prvi je sodeloval pri raznih narodnih organizacijah in čvrsto branil slovensko krščansko kmetsko stališče, drugi ni pogledal ne knjige, ne časopisa. Nadaljeval bi lahko še primerjanje-toda mislim, da je že dovolj razvidno, kateri je boljši. Hvala Bogu, sedaj poznam po naši slovenski domovini na stotine dobrih, samozavestnih, delavnih županov in odbornikov. Vsi so se izobraževali in spopolnjevali v naših društvenih, čitali so naše časopise in hodili na naših strokovnih zborovanjih. Zato imamo Slovenci ugled in smo zreli za lastno upravo. Ljudstvo ima v teh možeh jamstvo, da ga nihče zavajal in osleparil ne bo!

Organiziran in neorganiziran fant.

Izpregovori s fantom le par stavkov, pa boš vedel, ali je pogledal kakšno knjigo ali časopis in ali sodeluje kje v pametnem društvu, odkar je zapustil klopi domače šole. Ogromna večina tistih, ki hodijo k Orlu, v mladenične zveze, sodelujejo pri bralnih in izobraževalnih društvenih, zna okretno in izobraženo nastopati: hoja, pogled, odgovor, vse priča o njegovi izobrazbi. Mirno in uljudno nastopa in nikdar ni v svojem obnašanju v zadregi. Izsilji si s tem spoštovanje in upoštevanje pri drugih stanovih. Zna tudi primerno sebe in svoj stan nasproti drugim bra-nit.

Imamo pa še žalibog precejšnje število takšnih fan-tov, ki pridejo v društvo in družbo, če najdejo v krčmo. Ti so čisto surovi divjaki, ki s kolom in nožem misljijo sebi izsiliti spoštovanje, pa ubijajo sebi in staršem ugled in dobro ime. Če ti stojijo nasproti, so ali surovi in neote-sani ter svojo duševno revščino skušajo prikriti z ošabno neolikanostjo, včasih pa so boječi in negotovi. Ne vedo, kam bi stopili, kaj povedali, klobuk in roke: vse jim je v napoto. Ko dorastejo v može, so revčekti, ki morajo vprašati za vsako malenkost drugega in se dajo oslepariti od vsakogar.

Starš! Kakšnega naslednika hočete imeti v svoji hiši? Takšnega, kakoršni je prvi, ali takšnega, kakoršen je drugi. Mislim, da izbira ni prav nič težko! Da bodo pa vsi dobiti, pošljite jih v naša poštena društva, da se izobražujejo ter na telesu in na duhu izpopolnjujejo! Poglejte si recimo naše može kmetske svoje poslance! Kako mirno, odločno in samozavestno, a brez ošabnosti nastopajo! Od-kod imajo to?! Vsi so stalno bili in delali v naših stanovskih, izobraževalnih in političnih društvenih. Ali treba še jasnejših dokazov, da je treba mladini organizacij?!

Poslušajte, neverni Tomaž!

Sv. Tomaž ni verjel, dokler ni otiral rane Gospodove. Odtod je nastal pregovor: »neverni Tomaž.« Tudi pri nas je zelo veliko nevernih Tomažev in ne verjamejo, dokler takoreko stvari ne otipljejo. Zato bom iz sodobne politične zgodovine navel del par zgledov, ki več kot jasno pričajo, da je organizacija ne samo koristna, temveč na-ravnost potrebna.

Na Ruskem je med 100 milijoni ljudi okroglo 3 milijone delavcev po mestih. Od teh jih približno polovico imajo boljševikov v svojih organizacijah. Vse drugo prebi-valstvo je neorganizirano. In kaj vidimo? Tisti milijon in pol vlada in gospodari po svoji mili in dragi volji, kakor pač hoče in zna, vsem drugim! Neorganizirano in neza-vedno kmetsko ljudstvo se je prej dalo voditi slepo od carja in njegovih generalov in velikašev, sedaj pa od boljševiških judov.

Ravno narobe je bilo na Nemškem, posebno na Bavarskem. Tudi tam so po nesrečni vojni napadili samooblastnega Vilhelma in druge, tudi tam so se polastili komunisti posebno na Bavarskem raznih mest in so mislili ustrahovati vso deželo, toda tam imajo že desetletja dobre krščanske kmetske organizacije za mladino in može, in ti so znali nastopiti, pa so strli komunistične poizkuse v par dneh!

Pri nas hoče Pribičevič in Žerjav izrabiti orjuno in ustrahovati slovensko kmetsko ljudstvo. Ali se boste dali od teh ljudi vladati?! Boste čakali vsi, kakor božji voleči, da vas oropa vaše svobode in državljanke pravice ter vam vsili svojo samovoljo?! In te nasilne, batinaške organizacije še naj plačujete s svojimi davki?! V trdnih organizacijah je odpomoč! To si dobro zapomnite!

Še nekaj v prevdarek!

Znana vam je oporoka kralja Svetopolka, da sloga jači, nesloga tlači. Vidite, organizacije budijo v mladini zavest skupnosti ter učijo spoznavati moč te skupnosti ter njihovo potrebo. Za slovensko kmetsko ljudstvo ni zadosti, če odda ob volitvah svoj glas in še to često razcepljeno in narobe! Kdor se dandas poslužuje najnovješih in

načoljih sredstev, ta je pred drugimi, on zmaguje in za poveduje, ali pa se vsaj ubrani propada!

Zakaj je slovensko kmetsko gospodarstvo v naši državi v splošnem pred drugim, kljub svoji malerodovitni zemlji? Zato, ker se slovensko kmetsko ljudstvo od časov Slomšekovih naprej smotreno izobrazuje in izpopolnjuje, ker ima vsled tega višjo splošno in tudi stanovsko izobrazbo. In odkod ima to? Iz društva!

Sklep.

Navedel bi lahko iz življenja še stotine praktičnih vzgledov, kako ugodno vpliva izobrazba in dobra teč poštena organizacija na mladino ter nam prinaša obilo koristi za poznejša leta. Naj navedem samo še en prizor iz domače fare! Slovesna maša je: v vzornem redu stojo uniformirani gasilci in Orli ter se vrstijo mladenke Marijine družbe in Dekliške zvezze. Ob strani sede resni možje in očetje ter skrbne matere-gospodinje, nad vsemi pa čutimo dih božji. Ni samo pri nas, tudi v mnogih drugih farah je tako. Zato se oklepajo organizacij, v njih se izobrazujmo, bodimo in tudi pošteno po težkem delu razveselimo! Učimo se v njih pončnosti pred Bogom, služiti bližnjemu, a vse v samozavesti in spoštovanju do sebe in svojega stanu. V organizacijah spoznajmo in z njimi očuvajmo najlepše svetinje slovenskega krščanskega našega ljudstva!

Fr. Sal. Gomilšek.

Veselo delo v mladeniških zvezah.

Navdušujoči članki urednika dr. Antona Korošca v »Slov. Gospodarju« in v »Našem Domu«, živa izobraževalna potreba pa vedno ogroženi naš narodni obstanek zlasti ob mejah so vzbudili mladeniško gibanje in z njim prvo Mladeniško zvezo v Jarenini l. 1901. Tej so sledile nove zvezze po Slov. goricah, tej pravi domovini zgodovinsko izredno važnega mladinskega pokreta na Slovenskem.

Kako je bilo v Jarenini? Začetki so bili skromni. Čitalnica bralnega društva v kapljani ob cesti je bila prva mladeniška zbornica. Mladenci so sprva nastopali večinoma z deklamacijami. Tak navdušen deklamator je bil Franc Sekol, ki je že na Slomškovih slavnostih na Slomškovem rojstnem dnu deklamoval »Popotnico vojaško«, da so ga vsi občudovali. Pozneje je nastopal tudi kot govornik, tik pred vojsko je postal prvi občinski svetovalec na Pesnici, tej dolgoletni nemškatarski trdnjav. Vojska ga je kot ujetnika v sibirskih ravninah položila v prerani grob. Nekoč smo v samih deklamacijah proslavili sv. Alojzija. Navduševalne govore duhovnega voditelja so fantje željno vscrkavali v se in si vnemali mlada srca. Od prvih zvezarjev še živijo nekateri kot župani, občinski odborniki in zavedni posestniki v Jarenini.

Ko sem bil koncem leta 1901 prestavljen k Sv. Barbari v Slov. goricah, smo kmalu po novem letu tamkaj osnovali mladeniško zvezo. Naučili smo se nekaj pescem, med temi »Hej Slovenci« in »Velegrajsko himno.« Nekoč smo skupaj pohiteli k Sv. Rupertu na shod bralnega društva. Zapeli smo pesem, za mojim poučnim govorom sta še nastopila dva mladeniča. Župnik Pajtler je mlada junaka pred vsemi pohvalil. In družba mojih deset fantov je bila kakor v nebesih. Domov grede smo se pogovorili, da začnemo tudi mi z mladeniško Marijino družbo. Teh deset mladeničev je bilo, ki so se prvi oglasili za njo. S kolikim navdušenjem smo se udeležili prvega mladeniškega shoda pri Sv. Trojici in pri Sv. Lenartu leta 1903, se še danes živo spominjam. Domov grede od Sv. Lenarta smo z ruperškimi mladeniči tako navdušeno popevali lavretanske litanije, da so nas ljudje po vrhovih radostno poslušali.

Nekoč smo se peljali k Št. Ilju na mladeniško veselico. Tam so nas sprejeli s posebnimi nagovori. Ko smo se vračali, so mi fantje polni veselja pravili: »Kaj tako lepega še nismo doživel! Kako veličastno so nas sprejeli šentiljski fantje!«

Se delujejo nekateri od teh fantov. Eden izmed teh je zelo veljavna naš pristaš in župan. Bog ga živil!

Ko sem leta 1903 prišel k Sv. Benediktu v Slov. g., sem našel tamkaj že navdušeno četo mladeničev, ki jih je organiziral nepozabni mladinoljub in vsled strašnih vojskih krivic prerano umrli kaplan Muršič, poznejši framski župnik. Kmalu smo se strnili v mladeniško zvezo, v kateri smo zlasti gojili govorništvo. Mladenci so nastopali kot navdušeni govorniki, zlasti Franc Caf, Peter Cetl in v Srbiji padli Franc Roškar. V zimskem času smo imeli tečaje, na katerih smo predelali občinski red in občinski volilni red za bivšo Štajersko. 35 nas je leta 1904 pohitelo na vseslovenski mladeniški shod na Brezje, med temi je bilo tudi nekaj mož. Rudeča zastava mladeniške Marijine družbe je ponosno plapolala, ko smo se v dveh čolnih peljali po celem bleškem jezeru. V enem so bili molilci, v drugem pevci. Tega najveličastnejšega vseslovenskega mladeniškega shoda, ki je prebudil mladeniče po vseh slovenskih deželah, se še danes hvaležno in veselega srca spominja vsak udeleženec.

Tudi na telovadbo smo že mislili. Ko smo imeli nekoč v Mariboru sejo radi shoda na Brezjah, nam pokaže rajni Štef, urednik iz Ljubljane, izdelan telovadni krov, kakoršnega je on zamislil. Ko se je vračal v Ljubljano, mu je žal prišel v izgubo.

Ko sem župnikoval pri Sv. Petru na Medvedovem selu, sem imel vsak mesec nauk za mladeniško Marijino družbo v veliki sobi, v kateri sem stanoval. Ko je bil nauk končan, smo začeli shod Mladeniško zvezo. Tako so vsi fantje ostali skupaj. Poživljali smo shode s petjem, umetnim in narodnim. Fantje so deklamirali in govorili. Čestokrat nas je razveselil govornik iz Nemškega, kamor so

hodili delat mladeniči in možje. Ti govorili so bili posebno zanimivi. Poročali so mladeniči, kako je med Nemci, kako živijo Francozi, kako so kaj zavedni Slovani, ki so delali med Nemci. Med vojsko smo dostikrat v svoji sredi pozdravili fante-vojake, ki so nam poročali žalostne in veselle dogodke. Moram priznati, da so bili shodi dostikrat zelo zanimivi, poučni in navduševalni obenem. Iz Mladeniške zvezze se je rodil Orel, ki je deser let krepko deloval obenem z Mladeniško zvezzo in še danes deluje.

Ko sem se leta 1919 povrnih k Sv. Benediktu, smo takoj poživili nekdanjo v vojski zaspalo Mladeniško zvezzo, ki danes živahnodeluje obenem z orlovskega odsekoma.

Castna je zgodovina mladeniških zvez. Še danes so ravno tako opravičene kot ob svojem začetku. Nekateri bi je radi nadomestili z orlovskega odsekoma. Pa se ne da. Ali naj vsi cni mladeniči, ki nimajo veselja do telovadbe, ali niso sposobni za njo, ali so predaleč od cerkve, pogrešajo izobrazbe, organizacije?! Dajmo jim mlateniško zvezzo. Te člani naj bodo tudi vsi 'Orli, ki naj v mlateniški zvezzi s svojim večjim znanjem izobražujejo tudi fante, ki ne morejo biti člani odsekov. Ob rojstvu mlateniških zvez in še danes so najtrdnejša podlaga zvezam in odsekom mlateniške Marijine družbe. Kjer te cveto, tam prospektata krasno mlateniška zvezza in orlovskega odsek, ki naj po vsakomesečnem nauku skupno zborujeta. Čas je, da poživimo naše mlateniške zvezze in še nove ustanovimo. Najda pobudo za to mlateniški dan!

ščanski mladenič na skupno društveno polje, kajti dobro društvo pod vodstvom krščanskega učitelja ali duhovnika je dragocena šola, blagoslov za vso župnijo in občino. V mislih imam izobraževalna, pevska, telovadna, glasbena in druga društva. V njih predavamo, prepevamo, telovadimo, prirejamo igre — skratka: se učimo in vzgajamo. Fantje, ven iz nesrečnih gostil, proč od vina, žganja in kar, pač pa v lepo in bratsko društveno življenje! Kar je mogoče že po mnogih krajih, to mora biti mogoče pov sod za napredok in blagor milega nam slov. naroda.

Nisem napisal teh misli prvi; znane so že, pa se ne dovolj uvaževane! Še vedno so prepri, pretepi in poboji med slovenskim narodom, še vedno je razširjeno med njimi pisanje; še ni izginila surovost, zato je take vrste delo nujno potrebno, da čimprej izginejo iz našega narodnega telesa vsi madeži, ki naš narod ponizujejo pred drugimi, omikanjšimi narodi. Šoli odrasla mladina na dan in ven na plan! Tudi krščanski učitelj te kliče in vabi, ker te ljubi z vso dušo in ti hoče dobro. Po tebi, šoli odrasla mladina, naj vstane naš narod močan, jeklene volje, krepak, življenjapln. Po tvoji ljubezni do domovine bo prenehalo nesrečno izseljevanje v tujino; po tvoji umski izobrazbi se bode dvignilo blagostanje; po tvoji srčni vzgoji pa naj zasije sreča po vseh naših vaseh in domovih.

Krščanska šoli odrasla mladina! Na mlateniški tabor, ki se bo vršil v dnevnih avgusta v Mariboru, pride tudi krščanski učitelj. Pohiti ž njim v čim največjem številu! Okleni se ga. Kakor se ovija bršljan okrog drevesa, ker rabi opore, da se more razvijati in rasti kvišku, tako rabbi ti krščanskega voditelja, po katerem moreš kvišku umsko in srčno. Tudi slovenski krščanski učitelj ti proži roko — sezi vanjo!

Po »Slov. Učitelju.« — Š.

Krščanski učitelj šoli odrasti mladini.

Težko se poslavljamo krščanski učitelji leta za letom od iz šole izstopivih učencev, izročujoči jim odpustnice in dajajoči jim zadnje nauke na življenja pot. Kajkrat se dogaja, da solznih oči gledamo za njimi, ko odhajajo nekateri veselih, drugi pa žalostnih kracov iz šole, kjer so prejemači prve nauke, kjer so se vzgajali in pripravljali za življenje. Bojimo se zanje, ker vemo po izkušnjah, ki jih doživljajmo dan za dnem, kolikim nevarnostim bodo izpostavljeni v vrtincu življenja. V duhu nam stopajo pred oči mnogobrojni sovražniki mladih, kakor ničvredne družbe, slabha društva, alkohol, slabo čtivo, denar itd. itd.

Zasmilijo se nam. Najrajši bi šli za njimi, toda vežejo nas službene dolžnosti na njih mlajše bratce in sestrice. Ali naj jih pozabimo in zapustimo ravno v času, ko bi bili našega vodstva in varstva še najbolj potrebeni? Ne! Krščanski učitelj se zaveda svoje dolžnosti in ne bo je opustil. Po končanem šolskem delu stopa med šolo odraslo mladino, med njo, ki preživljajo nevarno mlateniško dobo, v kateri se je toliko moralno pokvari ter jo utrijeva v verskem prepričanju, ki je edino močno sidro v viharju življenja, zmot in zablodi.

Da, da! Krščanski učitelj se zaveda, da je verski moment najvažnejši pri vsaki vzgoji, kajti le-ta krepiti, tolaziti in bodri vsakega človeka, in prav posebno pa še našega kmeta, ki z molitvo in zaupanjem v Boga pričenja in končava svoja dela. Težka so bremena našega kmeta, obupal bi ob nezgodah, toda trdno versko prepričanje njegovo, zaupanje v Boga, ga obdrži pred padcem in mudaj novih moči.

Pa krščanski učitelj ne stopa samo takole mimogrede med svoje nekdanje učence, on zanje žrtvuje nedeljske popoldneve, jih zbira in vodi na domače griče in gorice, na naša polje, travnike in gozd, opazuje z njimi lepoto narave, navdušuje jih v senci košatega drevesa za domačo rodno grudo, ki je tako čudovito lepa, bogata! On vodi tudi šolo odraslo mladino do spoznanja in samozavesti, da ni lepšega kraja, kot je domači rojstni kraj. Kliče ti mladina: Na gore naše in doline, naj spomin ti nikdar ne izgine! Naše polje, log in gaj — bode tvoj zemeljski raj! Gorice naše in vodice — ljubi kot sestrice! Le zemlja, ki te je rodila, bode tvoja naj gomila!

In pozabil ne bo krščanski učitelj na takih sprehodih zapeti z mladino lepo narodno ali umetno pesem, opevajočo domovino. In vzkliknil bode s pesnikom Golarjem:

»Mila, kakor pesem slavčeva
je slovenska govorica,
kot menihu sladko pela bi
v nebesih rajska ptica.«

Ali pa bode citiral Medvedovo:

»Sladka materina govorica,
lepa mina zemskih vseh glasov,
mojih misli ti glasnice,
tvoj oblij me zadnji blagoslov!«

Poleg ljubezni do domovine, do rodne zemlje, mile slovenske govorice in lepe pesmi pa gleda slovenski krščanski učitelj, da razširi in utrdi v šoli odrasli mladini ono znanje, ki ga je prejela mladina v osnovni šoli. Ustanovil bo, kjerkoli se mu bo glasilo za nadaljnjo izobrazbo dovolj mladeničev, kmetijsko-nadaljevalne tečajev. V njih bodo razširjal mladeničem obzorje splošne naobrazbe, a kar je še posebno važno, podajal jim tudi strokovno stanovsko izobrazbo. »Kakor ded tako oče in kakor oče tako sinke ne velja več. Odpirl pa bo slovenski krščanski učitelj v takih tečajih mladeničem oči, da bodo uvidevali tudi veliko potrebo stanovskih organizacij. Skrb njegova bo, da bo vsak katoliški človek član vsaj ene organizacije, bodisi društva ali zadruge. In, če se mu bo posrečilo to, tedaj ne bodo naša društva štela samo po nekaj članov, ampak na tisoče. In, ko se bo doseglo to, tedaj šele bo prišel do veljave pregovor, ki pravi: »V slogi je moč, v neslogi pogin.«

Krščanski učitelj pa zbira mladino tudi v društvenih povsod tam, kjer jih že imajo, a kjer jih še nimajo, jih ustanavlja. Krščanski učitelj, kliče te mladini, Mičke te kr-

Ne v krčmo, temveč v zadružno.

Denarja ni, trgovina z živino, lesna trgovina počiva, slišimo tarnati dan za dnevom, vidimo pa klijuh temu, da so gostilne polne pivcev, osobito iz krogov mladine. Žalostjo v srcu opažamo, da velik del dela mladine preveč zapravlja, premalo varčuje, da ne misli na bodočnost. Mnogi mladeniči zaslužijo lep denar kot splavljaji, pri plavljaju lesa, kot delavci na žagah itd., a večji del tega lepega zaslužka ostane v soboto, nedeljo in pondeljek v gostilni, le malo se naloži v posojilnice. Zato je opravičen poziv na mladino: Ne v krčmo, temveč v zadružno! Ta poziv naj vzbudi v mladini smisel za varčevanje, naj mladino privede k temu, da misli na bodočnost. V vsaki večji župniji deluje kmečka posojilnica in daje vsakomur možnost, tudi najmanjšem zneski plodonosno nalogati. Mladino treba pridobiti za to, da bo redno vsako nedeljo ali vsaj vsak mesec vlagala svoje prihranke ali del zaslužka v posojilnico. Nič ne de, če prinese vsakokrat le en dinar, svota bo naraščala, s tem tudi veselje do varčevanja, pridobil se bo marsikateri stotak, ki bi sicer bil zgubljen. Varčevati treba začeti pri najmanjih zneskih, odreči si moramo kak užitek, da moremo na ta način nekaj prihraniti za bodočnost.

Ne samo, da se v krčmah porabi mnogo denarja, temveč se, kar ni nič manjše zlo, zapravi mnogo dragocenega časa. Svoj prosti čas naj mladina posveti svoji izobrazbi, naj čita poštene knjige in časopise, naj se udeležuje predavanj in shodov, prireditvev, pri katerih naj tudi sodeluje, naj se zlasti udeležuje poučnih tečajev. Poučni tečaji se prirejajo po vseh okrajih, a mnogokrat pogrešamo pri istih mladino, oziroma je njena udeležba nezadostna. Velepomembni so zlasti gospodarski in zadružni tečaji. Namen teh tečajev je izobraziti našo mladino in jo usposobiti za vodstvo gospodarskih društev in zadruž. Več kot 10.000 agilnih delavcev rabimo v odborih kmetijskih podružnic ter načelstvih in nadzorstvih zadruž v Sloveniji. S približno 20letnim zadružnim delom se nam je posrečilo ustvariti mogočno denarno zadružništvo, katero je osamosvojilo kmeta, ga napravilo neodvisnega od tujega kapitala, mu nudi ceno pomoč v sili, kar pride posebno sedaj v poštev, ko razne banke od svojih dolžnikov zahtevajo okrog 30% obresti. V razvoju so gospodarske zadruže, večinoma povojne ustanovitve, kakor tudi strojne in električne zadruže. Pri teh zadružah sodelovati in vztrajno delovati nato, da se iste spopolnijo in ojačijo, je naloge sedanje in bodoče generacije. Veliko, obenem pa za splošnost zelo koristno delo čaka mladino; za to delo treba dolgoletne, temeljite priprave. Ako hočemo zasigurati zadružništvo, osobito blagovnemu zadružništvu, trajne uspehe, moramo stremeti za tem, da bo mladina prožeta zadružnega duha, da se bo v vsem svojem delovanju ravnala po zadružnem geslu: Vsi za enega, eden za vse! Prava krščanska ljubezen do bližnjega naj bo zvezda vodnica mladini vselej in pov sod! Zato naš poziv: mladina v zadružno!

Zboljšanje dohodkov, zmanjšanje stroškov se doseže potom zadružništva. Zadružništvo pa ima tudi namen odpreti nove vire dohodkov. Živimo v času težke gospodarske krize; pomanjkanje gotovine je povzročilo zastoj v lesni trgovini, v trgovini z živino itd., treba misliti na virenovih dohodkov. Mlekarstvo in perutinarstvo je v stanu tudi malemu posestniku pripomoči do lepih, stalnih dohodkov. Umno mlekarstvo in perutinarstvo, priprava izdelkov za trg, skupna prodaja, oziroma izvoz mleka, mlečnih izdelkov, jajc in perutnino se more izvršiti le potom zadruž. Novo, široko polje zadružnega dela se odpira našemu kmečkemu stanu, se odpira mladini, ki bo kmalu poklicana vstopiti v vrste zadružnih delavcev, v vrste zadružnih voditeljev.

ne bo imel one zavednosti, da bi trenutne male dobičke ali ugodnosti zapostavljal končnim uspehom zadružništva, ne bo imel one moči, da bi v težkih časih — tudi v zadružništvu, kakor pri vseh človeških ustanovah lahko nastopijo težki časi — vstralj in s podvojeno silo se trudil, da čimprej privede zadružno na pravo pot. Iz mladine, katera poseda večinoma po krčmah, se rekrutirajo oni nesrečneži, ki se teden za tednom udeležujejo raznih pobjejev, ki so zahtevali že človeške žrtve. Mi našo mladino že več kot 30 let združujemo v mladinskih društvenih, izobraževalnih društvenih itd. in vemo, da mladina, ki je našim klicem sledila in prosti čas uporablja za svojo izobrazbo, nima zveze z raznimi nesrečnimi slučaji, katere liberalni listi opisujejo kot sadove »klerikalne« vzgoje. Namen letošnjih mladinskih dnevov je našo mladinsko organizacijo poziveti, dati ji novega poleta, mladini zopet pokazati veliko delo, katero jo čaka, ko bo zavzela mesta svojih staršev, ko bo postala samostojna.

Svetovna vojska in prva leta po vojni, ko se je lahko prišlo do denarja, so marsikoga privedle do tega, da je živel preko svojih razmer, da je več trošil, kakor je bilo potrebno, da ni mislil na varčevanje, ne na zboljšanje svojih pridobitnih razmer. Nastala gospodarska kriza je pa mnogim odprla oči, je pripomogla k iztreznenju, je pokazala pot k solidnemu delu in zaslugu, zato smatramo kot svojo dolžnost, da mladini, katera bo prav kmalu zavzela mesta svojih staršev, jasno in glasno zakličemo:

Ne v krčmo, temveč v zadružno!

Vlad. Pušenjak.

Posl. Štefan Falež:

Spomini moža na mladensko gibanje pred svetovno vojsko.

Mladinski dnevi! Kako lepe spomine vzbujate mariskateremu zdaj že zrelemu možu, v težke vsakdanje skrbi zakopanemu, ki se bori dan za dan za svoj obstanek. Skrb in trpljenje nam orjeta prave brazde na nekdaj gladkem obrazu. Skrb za svojce nam dostikrat ne da zatisniti trudnih oči. Človeku se zdi, da ga tišči nevidna roka za tilnik in ga sili, da vleče in vleče kakor vleče živinče plug pred oračem. Človek si zaželi počitka, odmora, da se odpocije, da si izravna svoj od dela upognjeni hrbet. Želi, da bi zamogel vsaj za trenutek odložiti moreče skrbi.

Mladinski dnevi! Tudi nam se zdi, da se ob spomini na vas nekako poživimo, pomladimo. Spominjate nas one lepe dobe, ko smo bili tudi mi mladi, brezskrbi, in polni mladenskega navdušenja za lepo, dobro in pošteno. S ponosom se spominjamo tistih krasnih nepozabnih manifestacij naše mladine po celi naši domovini. Tam smo se zbirali in navduševali fantje iz vseh krajev naše lepe domovine. To niso bili več navadni shodi, bili so to tabori, kjer so se zbirali sami mladi, krepki in navdušeni mladenci, pripravljeni vse žrtvovati za svoj dom in svoje svinjenje. Omenim naj samo na primer prvi večji mladenski shod leta 1906 na Brezjah na Gorenjskem, potem na Štajerskem v Slivnici pri Mariboru, na Ptujski gori, Petrovčah, Sv. Juriju ob juž. žel., na šentpeterski gori pod Mariborom itd. Kdo izmed takratnih udeležencev se ne spominja z veseljem tistih krasnih dnevov, ko smo si greli svoja srca ob velikanskem ognju narodnega navdušenja ter

ga raznašali v zadnji kotiček naše domovine. Kdo se ne spominja rad navdušenih govorov naših organizatorjev dr. Korošca, Gomilšeka, dr. Hohnjeca, Žebota i. dr. Pa tudi preprosti kmetski fantje so niso dali. Nastopali so s početka sicer malo boječe nesigurno, a potem vedno bolj korajno in samozavestno.

Brezvomno se imamo ravno temu mladenskemu gibanju zahvaliti, da nas mogočen val germanizacije tistih dni ni utopil in odnesel. Kdo ne ve s kako besnostjo so se zaganjali ravno ob tem času Nemci ob naših hotelih s pomočjo Südmarke in Schulvereina potučiti in zaslužiti, ker so čutili, da se hočemo njihove nadvlade rešiti. Mi se nismo ustrašili ne preganjanja, ne zapostavljanja in zaničevanja, ampak izzivajoče smo jim klicali: »Mi vstajamo, a vas je strah. Mladenskemu pokretu zadnjih 20 let se imamo tudi zahvaliti za velikanski napredok našega naroda v narodnem kakor v gospodarskem oziru. Mladenci, katere je potegnil val mladenskega gibanja v svojo sredino, so postali z malimi izjemami vsi vzorni gospodarji, ugledni in spoštovani člani javnih korporacij, občinski predstojniki, svečevalci in odborniki, delavni in požrtvovalni člani posojilnic, zadrug in društev in zavzemajo povsod vodilna mesta ter na ta način neumorno delajo za občni blagor našega ljudstva. Glejte, take može so nam vzgojili mladenski dnevi! Seveda niso postali to kar mahoma, v enem dnevu. Bilo je treba še mnogo dela in truda v Mladenskih zvezah, Orlu ali v Izobraževalnih društvenih, treba je bilo mnogo predavanj, pouka in mnogo čitali. Odreči so se moralni marsikateri udobnosti, družbi in fantovski razvadi ter se žrtvovati društvu in se podvreči disciplini. Premagali so vse težkoče, a po zmagi so postali tembolj ponosni in sami s seboj zavoljni.

Naše društveno življenje pa ni bilo morda brez zavade in veselja, nasprotno, ravno v naših društvenih je bilo kaj veselo in živahno življenje, držali smo se predgovora: Veselega človeka ljubi Bog, pa ne kisele, ki se držijo na jok; ter poleg izobrazbe gojili tudi lepo narodno in cerkveno petje, tamburjanje, telovadbo, zlasti smo se še posvetili gledališkim igram. Z gledališkimi igrami je s početka bilo sicer mnogo težkoč, ker ni bilo ne primernih prostorov, ne odrov, ne kulis, a vstajnost in požrtvovalnost je zmagala vse ovire in zdaj najdete na deželi z vsem potrebnim opremljene Društvene domove, ki delajo čast celemu kraju. Največ se je gotovo žrtvovala naša duhovščina, ki je z nedsegljivo požrtvovalnostjo delala za razvoj teh društev in naj jo nasprotniki še tako napadajo in obrekujejo, njenih zaslug ne bodo mogli nikdar izbrisati, ker so vpisane v srcu ljudstva, za katero je delala.

Vsak dober oče in vsaka poštena mati si želi, da bosta sin ali hčer pridna. Bojita se, da zajde deca na napačno pot, v slabo družbo. Kam ž njimi? Kako jih ohraniti nepokvarjene? Zaupajte jih mladinskim organizacijam. Tje lahko svoje otroke z mirnim srcem pošljate, tam si bodo pridobili marsikaj koristnega za poznejše življenje, se utrdili v dobrem in poštemem kršč. življenju, ter vam prihranili marsikatero bridko uro, katero bi vam sicer pripravili. Ne recite, otrok naj bo doma, pa je najbolj na varnem. To bi bilo sicer res, ko bi bilo mogoče otroka vedno doma držati, kar pa ni mogoče. Če otroka ne boste uvedli v dobro, pošteno družbo, boste uverjeni, da si bosta fant ali dekle našla drugo družbo, ki ne bo ne vam pa tudi ne otrokom v srečo in čast.

Zavzet je gledal T- an novi prizor, — naselbino črncev Mbongovega rod.

V ospredju je ležala vas s številnimi, čedno oblikovanimi kočami, obdana s plotom. Onstran plotu so bila polja in travniki.

Pa ni imel mnogo časa za opazovanje. Naglo je moral delati, sicer mu uide plen.

Kulonga je stopil iz temne sence pragozda. Še trenutek, pa bo prepozno.

Toda misel in dejanje sta si pri Trzanu sledila naglo ko blisk.

Dolga, tenka, pa močno spletena vrv je siknila iz vejevja mogočnega drevesa prav na robu džungle, za drobec sekunde je visela zanka nad glavo črnčeve — in legla mu je krog vratu.

Tako naglo je potegnil Trzan vrv k sebi in zadrgnil zanko krog vratu svoji žrtvi, da se je Kulongi zadušil njegov prestrašeni klic v grlu.

Trzan je ovil vrv krog debla, se uprl ob vejo ter napel mišice, da bi potegnil svoj plen v drevo in ga varno obesil.

V tistem hipu pa se je zgenilo v njegovem srcu novo, neznano, čudno čuvstvo —.

Oči so obvisele Trzanu na črnem človeku, ki je krčil telo in lovil sapo. Še trenutek, pa bo mrtev —.

Trzan je spustil vrv, planil z drevesa, skočil k svoji žrtvi, oddrgnil zanko, si spet omotal vrv krog ramena in izginil nazaj v gosto vejevje —.

X.

Trzan obišče naselbino črncev.

Kaj mu je prišlo?

Trzan nikakor ni bil človek, ki bi se vdajal mehkim čuvstvom. O usmiljenju, o prizanesljivosti, o ljubezni do bližnjega in o drugih takih rečeh tistikrat še ni ve-

Svetovna vojska nam ni samo gospodarsko nemerno škodovala, ampak je pustila tudi z ozirom na našo mladino zelo žalostne posledice. Povsod se pozna, da je par let pri mladini manjkalo odločne očetove roke in da se matere, ker so morale gospodarje v gospodarstvu nadomestovati, imele premalo časa, da nadzorujo svoje otroke, ki so vsled tega mnogi zašli na kriva pot.

Mladinski dnevi 9. in 10. ter 23. in 24. avgusta imajo zelo hvalevreden namen, mladinsko gibanje na Štajerskem zopet poživiti in v pravi tir spraviti, a se vsa dobra mladina zopet zbere ter se navduši za smotreno in požrtvovalno delo v društvih, da se v dobrem utrdi in navzame novega poguma za bodoče delo in boje, ki nas še čakajo na poti do uresničenja cilja, ki smo si ga postavili in le dobro vzgojena, poštena in idealna mladina nam daje upanje, da bo našemu ljubemu, dozdaj vedno zapostavljenemu narodu zasijala boljša in srečnejša bodočnost.

Ob desetletnici vojne.

Te dni je obletnica in sicer deseta začetka svetovne vojne, ki je preplavila Evropo s krvjo ter v par letih uničila, kar je človeštvo skozi dolgo dobo ustvarilo. — Svetovna vojna je bila najstrašnejši zločin nad človeštvo in rane, ki jih je vsekala, še dolgo ne bodo zaceljene. Za to imamo malo upanja, ker se še vedno uganja ista politika, ki je zakrivila strašno človeško klanje ter je uničila poleg milijonov človeških življenj tudi neprecenljive dobrine in pridobitve človeškega dela in kulture.

Dobra štiri leta je divjala strahovita vojna in ko je je bil konec, je preostali svet pri vseh svojih nadlogah in žrtvah olajšano in zaupljivo vskliknil: Hvala Bogu konec in nikdar več! Te nade se pa niso uresničile in sicer radi tega, ker so povzročitelji vojne izšli iz nje živi in ravnotako strastni, ko so bili poprej. Deset let že imamo od začetka vojne in skoraj šest let od njenega konca in v tej dobi mamo žalostne izkušnje in pa prilike opazovati, kako se povzročitelji strašnega vojnega zločina šopirijo naprej in kako se poveličujejo ter udejstvujejo med svetovnim klanjem razvnete strasti in navede. Najhujši militaristi so danes tisti, ki vojnih grozot niso okusili na svoji koži in ki so ob potokih človeške krvi spravljali celo velike dobičke. Po večini držav imamo danes silno razvnete nacionaliste in fašiste, ki se igrajo vojake ter kažejo svoje junasťe v nasilju nad mirnimi in neoboroženimi sodržavljeni.

Sploh pa jadra politika Evrope novi vojni nasproti. Sporne točke, ki so pred deset leti povzročile vojno, so se od tega časa desetero pomnožile in vsak dan se lahko po slučaju — po kakem atentatu, prekoračenju mej itd. vnovič razneti vojna, ki bo še to, kar je ostalo, spremenila v pokopališče in razvaline. Evropska politika se pripravlja še na strašnejšo vojno kot je bila prejšnja. Misli in pripravlja se na vojno, ki bi se godila v zraku ter bi pokončevala daleč za bojnimi črtami vse vasi in mesta, ženske in otroke in bi tako eden narod ubijal drugega. V novi vojni bi se iztrebili celi narodi in to kar bi ostalo, bi tudi bilo ranjeno na smrt. Nova vojna bi pomenila konec Evrope, njenega gospodarstva in njene kulture in drugi svetovni deli bi prišli na njenem mestu.

Strasti, ki so vojno začele in vodile, se še vedno ne morejo umiriti, ampak so se prenesle v polnem obsegu

del ničesar. Džungla ne pozna čuvstev. Za zombi, oko za oko, življenje za življenje, to je njen načelo. Ubij, da si dobiš hrane, ubij, da si rešiš življenje, to je njena zelenzna postava.

In te postave je življenje naučilo tudi Trzana.

Kot potomec mesojetov je hlepel po mesu. Zato je ubijal živali. Prijateljev ni imel v džungli, razen Tan-tora, slona, in par tovarišev v Kršakovem rodu. Vsi drugi prebivalci džungle so bili njegovi kruti sovražniki. In ubil jih je, da si je rešil življenje.

Le eno dobro lastnost je imel pri tem, pa tudi te se je naučil v džungli. Ni ubijal brez potrebe, ni ubijal za zabavo —. Ni še videl katerega svojih tovarišev, tudi ne Sabore ali katerekoli druge krvoločne roparice, da bi bila ubijala brez potrebe. Tudi Trzan tega nikdar ni storil.

Po zakonih džungle je bil črnec njegov sovražnik. Če bi se srečala, bi ga črnec ubil. Poslal bi vanj svoje tenke, smrtonosne vejice.

In da reši sebe, ga je moral ubiti. Dolgo je čakal na ugodno priliko. Ves dan ga je zasledoval, zanko mu je vrgel krog vratu. Potegniti ga je hotel na vejo in mu zasaditi nož v prsi —.

Pa ni storil tega.

V trenutku ko se je sovražniku zadrgnila vrv okoli vratu, je izpregovoril v njegovem srcu glas, nov, nepoznan glas, ki ga še nikdar ni čul.

Ne ubijaj —!

Bral je v svojih knjigah o ljudeh. Črnec je bil človek, videl ga je na sliki. In on sam je bil tudi človek. Prvikrat v življenju je videl bitje, ki je bilo njegovega rodu, njemu podobno v vsem, izvzemši barvo.

Ali ljudje ubijajo drug drugega —?

Zal da tega ni vedel. Le to je zvedel iz knjig, da žive skupno v »hišah«.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

18

Ko pa se je drugo jutro Kulonga prebudil, ni bilo več ne loka ne puščic.

Ujezilo ga je in prestrašilo. Pa huje se je ujezil ko prestrašil.

Preiskal je tla pod drevesom in preiskal je drevo pod ležiščem in nad njim, — pa nikjer ni bilo sledu o loku ne o puščicah ne o nočnem tatu.

Kulongo je stresla groza.

Svojo sulico je zagnal v Kalo in je ni imel časa po-brati, sedaj pa mu je izginil še lok s puščicami —. Brez orožja je bil, le nož je še imel.

Edina rešitev zanj je bila, da se brž pobere domov, kakor hitro ga nesejo.

Z naglimi koraki je pohotel po stezi. Vedel je, da nima več daleč.

Nekaj korakov v stran pa se je iz gostega vejevja pokazal Trzan in se tiho spustil za njim.

Lok in puščico je varno skril visoko v vrhu orjaškega drevesa, blizu pri tleh mu je z nožem odluščil košček škorje, gori v vrhu pa je nalomil vejo. Tako si je Trzan po džungli zaznamoval pota in zapomnil skrivališča, kjer je imel svoje zaloge.

Dohitel je Kulongo, skoraj nad njegovo glavo je bil. Vrv je držal zvito v desnici, pripravljen je bil, da jo vrže svojemu plenu na vrat.

Prej pa je še hotel zvedeti, kam potuje črni človek.

Ni mu bilo treba več dolgo čakati.

V temni džungli se je zasvetilo, gozd se je zredčil, še par skokov in

v notranjo in zunanj politiko večine evropskih držav. Po mirovnih pogodbah določeni mir ni pravi mir, ampak samo mir orožja ali »oboroženi mir« in cela Evropa je že vsled tega brez miru, ker so od strahovitega klanja preostale in na novo nastale države razdeljene na zmagovalce in na premagance ter se vsled vpliva militaristov na vodilnih državnih mestih nočejo spomniti, da so v kulturnem, gospodarskem in še v drugih ozirih premagane in oškodovane vse brez razlike, ena bolj kot druga in da se bi morala najti skupna in složna pot za Evropo posebej in za človeštvo sploh v pravcu in cilju obnove in ozdravljenja.

Ta pot se ne najde radi tega, ker je vse polno vojnih zločincev še danes na vodilnih mestih v evropskih državah. Tem politikom je vojna običajno sredstvo za doseganje raznih ciljev in ker v vojni ničesar ne izgubijo na svojem življenju in premoženju, se tudi ne misljijo odreči vojne politike. V duhu te politike so se, kakor že rečeno, evropske države razdelile na zmagovalce in premagance in ta razdelitev gre celo tako daleč, da se v nekaterih državah z več narodi po brezvestnih in protljudskih politikih eden označuje za zmagovalca, drugi pa za premagance. Oboroženi mir ima raznovrstna, a danes še neizvedena določila o vojnih odškodninah, ki naj bi jih plačali premaganci zmagovalcem, tega določila pa ni nikjer, kako naj bi se nadomestila in popravila velikanska moralna škoda vojne za celo Evropo in vse njene države ter narode.

V splošnem je že francoski znameniti pisatelj in oznanjevalec miru Barbusse označil kot največjo nesrečo za človeštvo — silno pozabljivost. Vojne grozote smo izkusili, oteli smo iz njih same ruševine, a vendar takoj lahko pozabljamo na nesrečno prošlost ter se damo nezavedno voditi v nove nevarnosti in še hujše nesreče.

Deseta obletnica vojne je radi te pozabljivosti še posebno žalostna in leto za letom nam nudí iz raznih držav kričeče primere vedno močnejše vojne politike, preganajo se ljudje, ki so iskreno in odločno za mir, prezirajo se vojni invalidi in vojne sirote, delajo se pakupčije na račun sovraštva in nove vojne. Pri vsem tem imamo eno tolažbo in nado in ta se naslanja na delovno ljudstvo, na kmety in delavce. Iz delovnega sveta vstaja mogočen pokret za mir in sporazum in iz tega pokreta vstajajo možje, ki na vojne grozote ne bodo nikdar pozabili ter bodo tako tudi na zasluženi vodilni stopnji svojega naroda in svoje države odkritosrčno skrbeli za to, da postane mir in sporazum temelj za življenje naroda in države.

Kmetski stan in draginja.

Ze v letih pred vojno so se našli ljudje, kateri so dolžili kmetski stan, češ, da so kmetovalci krivi velike draginje nele pridelkov, katere potrebuje prebivalstvo za svojo prehrano, temveč draginje sploh. Te obdolžitve so posebno naraščale med svetovno vojno in niso prenehale niti sedaj, nasprotno, čezdalje bolj se zopet pojavljajo. Priznavamo, da občutijo draginjo in trpijo na njej predvsem ubožnejši sloji prebivalstva, posebno delavci in mali obrtniki, a nič manj ne trpijo kmetovalci. Vsledtega je čudno, da se od gotove strani kmetovalcem očita, da so oderuhni in navijalci cen za meso, kruh itd. in se hoče na ta način izbrisati sledove, od koder draginja pravzaprav izvira. Resnica pa je, da

Pa zakaj mu je nekaj branilo, da ni ubil Kulong?

Trzan je vedel, da bi Kršak ubil črnca. Sabora tudi —.

Toda Kršak in Sabora in drugi so bili živali, on pa je bil človek —.

Zamišljen v te svoje nove doživljaje je sedel v gosten vejevju in opazoval naselbino.

Na enem mestu je segala vas prav do roba pragozda. Tja je sklenil da pojde, pekoča radovednost ga je gnala, hotel je videti še več o teh bitjih, ki so bila njegevega rodu, videti je hotel, kaj počenjajo, kako živijo, zanimale so ga tudi čudne koče, v katerih so prebivali.

Previdno je pohitel po drevju. Ni zaupal neznanim bitjem. In tenke, ostre palčice, Kulongove puščice, so mu vzbujale precejšen strah.

Veliko, košato drevo je stalo ob robu džungle in širilo svoje gosto obraščene veje čez vaški plot. Bršljan in divja trta sta se ovijala po vejah.

Za tem neprodirnim zastorom je počenil Trzan in se uglobil v novi čudni svet, ki je ležal pred njim dol na vaških ulicah.

Otroci so letali okoli in se igrali med kočami. Ženske so phale zrno v kamenitih stopah, druge so gnetle iz moke testo in zunaj na polju so spet druge kopale, plete in zbirale sadeže. Možje so poleževali v senci dreves in šatorov in tu pa tam ob robu planote so stali v majhnih gručah oboroženi bojevniki, straže, ki bi naj branili naselbino pred nenadnimi napadi.

V nemem zanimanju je gledal Trzan čudeže novega sveta, ki se je danes prvkrat odgrnil njegovim očem.

Predvsem se mu je eno zdelo vredno vse pozornosti.

Nobeden teh ljudi ni bil brez obleke. Vsi so nosili predpasnike, nekateri celo halje. Na zapestjih in okoli gleznejev so se jim svetili obročki. Tudi črnec, ki ga je

kmetovalci nočemo draginje in bili prav hvaležni, če bi bil enkrat konec draginje, hočemo pa doseči svojim pridelkom vsaj ceno, katera bi krila stroške produkcije (pridelovanja).

Kdor hoče biti pravičen, mora priznati, da se kmetijstvo v najugodnejšem slučaju obrestuje samo z dvema do tremi odstotki, največkrat pa ne-le, da dela kmet popolnoma zastonj, temveč še mora za vsa svoja celotna dela, ki jih opravlja s celo družino, še doplačati in sicer s tem, da se zadolži na svojem posestvu, posebno, če pridejo uime, kakor suša, toča itd., kakor je bilo v letih 1921 in 1922. Dokaz za to je ogromno zadolževanje kmetskih posestnikov, katero se začenši lansko leto naravnost strahovito širi v Sloveniji. Kdor ima vpogled in opravek pri kmetskih in tudi pri mestnih denarnih zavodih, vidi, da kmetovalci ne le dvigajo svoje prihranke, ampak prosijo v vedno večjem številu za nova posojila in to kmetje, kateri so veljali do sedaj za premožne in dobro situirane posestnike. Tudi vpogled na računske zaključke kmetskih posojilnic nam pokaže resničnost gornjih navedb. So posojilnice, katere so ime le do pred par leti le neznačne svote danih posojil, a izkazujejo sedaj zadnje leto naravnost neverjetne zneske.

Kdo je torej kriv draginje? Vsekakor je res, da so se vsporedno z drugimi stvarmi tudi kmetijski pridelki podražili, a nikakor ne v tisti višini, kakor potreščine, katere mora kmetovalec kupovati, na primer oblek, orodje itd. Gotovo dejstvo pa je, da so se te potreščine podražile za mnogo odstotkov več, kakor pa kmetijski pridelki. Če bo ta diferenca trajala že dalje, morej kmetovalci naravnost obubožati. Marsikje že pojeben, a pričakovati je še hujšega. Med tem pa se nekateri krogi vendorle nahajajo v dobrem, da ne rečemo v prav dobrem položaju. Ti krogi draginje ne občutijo, nasprotno, sokrivi so draginje. Kdo so ti krogi?

Predvsem navajamo tukaj bančna podjetja. Ta so v zadnjih letih zasluzna naravnost ogromne milijone, izvezni par bank, katere so vsled ponesečene špekulacije zašle v konkurz. Razlika pri obrestni meri in udeležba na kartelirani industriji, omogočila je bankam do velikanskih dobičkov. Banke dajejo namreč za hranilne vloge nizke obresti, zahtevajo nasprotno za posojila naravnost neverjetno visoko obrestovanje. Zaradi tega napravijo velike dobičke, kateri se se z udeležbo pri industrijskih podjetjih znatno zviša. Ta dobiček, katerega imajo banke, pozrocil je, da so postali industrijski papirji, kakor tudi papirji (delnice) raznih delniških družb izvrstno špekulacijsko sredstvo. Ni čudno potem, da imetniki teh papirjev gledajo na to, da industrijske proizvode tudi kolikor mogoče podražijo. S tem napravijo navečji dobiček, katerega jim plačajo

konzumenti, to so predvsem in v prvi vrsti naš kmet, delavec in mali obrtnik.

Drugi vzrok draginje, kateri se mora omeniti in kateri je pravzaprav najnevarnejši za izkorisčanje revnejših slojev so karteli in družbe, katere se snujejo s pomočjo bank in velekapitala.

Dan za dnem slišimo in čitamo v listih o novonastalih delniških družbah, kartelih, sindikatih ali katerih se že imenujejo. Vseh teh edini in glavni namen je izkorisčanje konzumentov, ker jim je omogočeno, da določajo cene raznim industrijskim proizvodom, kakor tudi sladkorju, petroleju, usnuju, železu, strojem, nadalje tudi umeščim gnojilom, katere kmetovalec nujno potrebuje in v sedanjih časih mora imeti, ako hoče dosegati pri kmetijstvu lepše uspehe. A ne samo, da določajo cene navedenim predmetom te družbe, temveč tudi od časa do časa skušajo preprečiti uvoz ali izvoz govorov potrebščin ali vsaj omejiti, da celo iz prometa izključiti, kar se je posebno dogajalo med vojno.

Omenili smo nekaj glavnih krvcev draginje. Je še mnogo drugih! Svetovna vojna, brezposelnost pa tudi slaba gospodarska politika sedanje naše vlade. Namesto da bi vlada gledala na omejitve zgoraj navedenih družb in kartelov ali jih vsaj zadostno občačila, jih le še podpira in pospešuje. Zadružništvo pa, katero bi že po ustavi morala podpirati in katero bi lahko mnogo pomoglo k pobiranju draginje, pa dela vsakovrstne ovire in zapreke.

Tudi visoka carina in trošarina na razne konzumne potrebščine, kakor sladkor, kavo, manufakture itd., dela draginjo. Ni čudno potem, da draginja res obstoji in celo narašča, revno ljudstvo jo občuti, čez njo zabavlja, ne ve pa za prave krvice.

Dolžnost vlade bi bila, da bi čimprejje sporazumno z ljudskimi zastopniki izdelala primerne zakone predvsem proti prvonavedenim ljudskim oderuhom in pijačam. Ako bi storila vlada svojo dolžnost, bo storil svojo dolžnost gotovo tudi kmetski stan in njihovi zastopniki in tako pripomogel k omejitvi draginje, katere nasprotnik je v prvi vrsti vsak kmetovalec.

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je priljubljeno pri vseh varčnih gospodinjah!

Pravo samo z imenom „Schicht“ in znamko

„Jelen“!

zasledoval, je imel take obročke. Okoli vratu in v ušesih so nosili čudne naveske in nakite.

Trzan se je vse huje čudil. Ljudje torej res nosijo obleko, je zasodil. V tem se ločijo od živali —.

Tudi on si jo bo omislil —.

Tako se je zagledal v zanimivi prizor, da je šele črez dolgo časa opazil prav pod seboj žensko.

Cepela je pri ognju, kotel je stal ob njem. Gosta, rjava, smolena snov je vrela v kotlu.

Poleg ženske je ležal kup leseni palčici, ženska je namakala ostre konice palčic v vrelo snov in polagala namočene palčice poleg sebe na kup vej, kjer so se sušile.

Trzan je mahoma uganil, kaj ženska počenja.

Našel je skrivnost smrtonosnih strelčevih puščic! Videl je, s koliko previdnostjo je ženska opravljala svoj posel, kako je pazila, da ne bi prišla v dotiko z nevarno snovjo. In če ji je kanila le kapljica na prste, kjer si jih je umila v vodi in si odrgnila kožo z listjem.

Trzan ni vedel, kaj jestrup, pa njegov bistri, vse opazuječ razum mu je povedal, da kuha žena tisto, kar je povzročalo naglo smrt črnčevih žrtev.

Kako si je želel še več takih smrtonosnih treščic!

Če bi ženska le za trenutek zapustila svoj lonec, kjer bi se spustil na tla, si jih nabral in skočil v drevo še preden bi ga opazila.

Še je premisljeval, kako bi obrnil njeno pozornost drugam, ko se oglasi na drugem koncu vasi divji krik in vik.

Pogledal je skozi veje.

Gruča črnca je stala pod drevesom, kjer je pustil ležati Kulongo. Kričali so, dvigali ščite proti vasi in mahali s sulicami.

V hipu je bilo vse po koncu.

Moški, ki so lenarili po senci, so planili na noge, drugi so prihiteli iz koč, starci, žene otroci, vse je letalo in dirjalo proti razburjeni gruči bojevnikov, tudi ženska pod Trzanovim drevesom je zapustila ogenj in lonec in puščice ter hitela za njimi. V par trenutkih je bila vas prazna in zapuščena.

Trzan je koj uganil, da so našli črnca, ki ga je ujel v zanko in hotel ubiti. Ali je še živ ali mrtev, tega ni vedel. Tudi ni imel časa, da bi se za to zanimal. Važnejše je bilo zanj, da ni bilo nikogar več blizu in da si je mogel nabратi puščic, kolikor jih je želel.

Lahno in gibčno je stopil na tla. Nepremično je poslušal in opazoval okolico.

Nikogar ni bilo videti ne slišati.

Tedaj se mu je zbudila čudna želja.

Kaj če bi nekoliko pogledal po kočah —? Tamle je ena stala, komaj par korakov oddaljena od plota.

Previdno se je bližal.

Pred vhodom je obstal in napeto poslušal. Nič se ni genilo, vstopil je.

Orožje je viselo po stenah, dolge sulice, čudno oblikovani noži, ozki ščiti. Sredi koče je stal kotel in ob steni je bil nasut kup listja in trave, pokrit s kožami.

Trzan je radovedno otiral vsako reč, vzel v roke sulice jih povohal — njegov voh je bil izredno oster in šolan, kakor pri vseh bitjih, ki žive v naravi — in koj sklenil, da si jih vzame nekaj seboj. Pa po kratkem premisleku je sklenil, da bo za topot namero opustil. Dole ge palice bi ga na potu po džunglinem vejevju ovirale. Dobi jih ob ugodnejši priliki.

Pa nekaj druga je storil. Hudomušnež je bil.

(Dalje prihodnjič.)

Vlada pravice in poštenja.

V nedeljo je zmagala pravica. Sestavila se je vlada zakonitosti, poštenja in sporazuma in s Pašič-Pribičevičevo vlado je padel — upajmo za vedno — najsmotnejši režim v celi Evropi. Malo poprej se je izjavil poskus skupščinskega predsednika Ljube Jovanoviča za sestavo vlade »čistih rok«. Ta poskus je propadel, ker je Pašič sam zbral člane glavnega odbora svoje stranke ter jih z oblubami in grožnjami prisilil, da so po njegovem glasovali in odločevali. Radi tega je bilo presenečenje še veliko večje. V nedeljo se je začelo pravo osvobojenje od največjih škodljivcev naroda in države. Za padlo vlado žaljujejo samo nasilniki, prodanci in umazanci, v Evropi pa k večemu Mussolini, kateremu je Pašič tako, po ceni prodal Reko in še marsikaj družega, ljudstvo pa slavi zmago poštenja in pravice. Mi pa smemo biti ponosni na to, da je na čelu opozicije stala v hudih bojih proti nasilju in pokvarjenosti SLS z dr. Korošcem na čelu!

Nova vlada.

V nedeljo opoldne je kralj sprejel Davidoviča in mu poveril sestavo vlade. S sestavljanjem nove vlade so bili voditelji opozicije, to je Jugoslovanskega kluba, bosanskih muslimanov ali Jugoslovanske muslimanske organizacije in poštenih demokratov hitro gotovi in na večer je vladar že podpisal sledečo vladno listo:

Predsednik ministrskega kabinet: **Ljuba Davidovič**, predsednik demokratov in odločilni boritelj proti korupciji.

Podpredsednik in minister za prosveto in vere: **dr. Anton Korošec**, (SLS).

Minister za finance: **dr. Spaho**, predsednik bos. muslimanov.

Minister zunanjih zadev: **dr. Voja Marinkovič**, demokrat.

Minister za notranje zadeve: **Nastas Petrovič**, radikal, sotrudnik pokojnega Protiča — oster nasprotnik Pašiča.

Minister za trgovino in industrijo ter zastopnik ministra za šume in rude: **Ilija Šumenkovič**, demokrat.

Minister justice in zastopnik ministrstva za konstituanto: **dr. Hrasnica**, podpredsednik Jugoslovanske muslimanske organizacije.

Minister socialne politike in zastopnik ministrstva za narodno zdravje: **dr. Behmen**, član Jugoslovanske muslimanske organizacije.

Minister prometa: **Anton Sušnik**, SLS.

Minister za agrarno reformo: **Ivan Vesenjak**, SLS.

Minister za kmetijstvo: **dr. Franjo Kulovec**, SLS.

Minister za pošte in brzovaj: **Pera Markovič**, demokrat.

Minister za javne zgradbe: **Dragotin Pečič**, demokrat.

Minister za vojno in mornarico: osebni kraljev adjutant, general **Hadžič**.

Novo vlado so po Beogradu z največjim navdušenjem pozdravljali. Po zaprisegi so se Davidovič in drugi člani vlade znašli sredi ljudstva. Prejšnjega vladnega predsednika so od ljudstva ločili žandarji in policajci, predno se je pripeljal, so temeljito izpraznili ulice. Davidovič pa ljudstvo objema in obsipa s evelicami —. Pravičnost in poštenost je pač najboljše varstvo vsakega državnika.

NAVODILA ZA MLADINSKA DNEVA V MARIBORU.

Kdo se naj udeleži v soboto, kdo v nedeljo. Pri dekliškem dnevu 9. in 10. avgusta, kakor pri fantovskem dnevu 23. in 24. avgusta, je namenjen vsakokrat prvi dan, t. j. sobota, resnemu notranjem delu pri zborovanjih in predavanjih, nedelja pa zunanjji manifestaciji. Zato naj pridejo vsakokrat v soboto (9. in 23.) pred vsem v Maribor razni odborniki in odbornice katerekoli organizacije in vsi oni, ki si žele in so potrební pouka v najvažečjih sodobnih vprašanjih. V nedeljo pa naj pridejo v Maribor ljudske množice, da že s svojo udeležbo manifestirajo za naše katoliško načelo. Seveda je vsakemu na prostu, da pride že v soboto v Maribor, kar sploh prav prosimo. Za prenočišča si priskrbite pri raznih znancih in sorodnikih, za drugo pa že poskrbi pripravljalni odbor, sicer pa eno noč človek že prebije, samo da je na mirnem pod streho. Zato prosimo: kdor količaj zmore, naj pride na dekliški ali fantovski dan v Maribor, razne malenkostne zaprake in pomisliki naj ne ovirajo nikogar. Pokažimo vso vnemo za dobro stvar, agitirajmo za njo!

Udeleženke dekliškega dne, ne jemljite zastav seboj, ker jih ne bomo nikjer rabil. Pač pa naj prinesejo zastave in prapore udeleženci fantovskega dne, ker nastopimo v javnem sprevodu.

Romarska pobožnost pri Materi Milosti v Mariboru je lepo združena z udeležbo na dekliškem ali fantovskem dnevu. Obnovimo tudi to lepo, staro navado in porabimo priliko ob mladinskih dneh, ki se nam nudi. Sv. spoved opravite po možnosti že doma, kdor pač more. Pri dekliškem dnevu bo romarska pobožnost in skupno sv. obhajilo v nedeljo, 10. avgusta, zjutraj ob 6., pri fantovskem dnevu v nedeljo, 24. avgusta, zjutraj ob pol 6. Zato pa pridite že v soboto v Maribor.

Izkaznice dobite samo pri župnem uradu in sicer posamezniki kakor vse organizacije, tudi Orli in Orlice. Če kateremu župnemu uradu zmanjka izkaznic, naj piše ali brzojavi takoj po druge pripravljalnemu odboru. Izkaznicu mora imeti vsak udeleženec, stane pa 6 din. Pripravljalni

Ob splošnem navdušenju za novo vlado se kaže še posebno veselje nad sodelovanjem Slovencev. Splošno se sudi, da so predstavniki Slovencev ljudje, katerim zaupa vsa Evropa in vsi prijatelji v inozemstvu. Najboljši vtis pa je napravilo dejstvo, da je vstopil v kabinet tudi dr. Korošec, ker so se poprej raznesle vesti, da on ne bo sodeloval v novi vladi, kar je vzbudilo splošno razburjenje. Ko se je zvedelo, da je vstopil v kabinet, je zavladalo vespološno veselje. Ko je minister dr. Anton Korošec po prisiagi prihajal iz dvora v družbi ministrov dr. Kuloveca in prof. Antona Sušnika, jim je množica priredila veličastne pozdrave.

Kaj se vse vidi na novi vladi?

Nova vlada ima tako malo ministrov kot še nobena poprej, ker je več ministrstev združeno pod enim vodstvom. To je bilo prej nemogoče, ker je imel Pašič veliko premalo ministrskih sedežev za celo množico oblastiljnih ministrskih kandidatov. Davidovičevi demokrati kot Srbi so svojo iskreno voljo za sporazum pokazala najlepše s tem, da se niso pulili za važna vladna mesta. Prvič ima jugoslovanska vlada prečana — dr. Spaho iz Sarajeva za finančnega ministra in močne za to, ker muslimani še največ trpijo pod radikalnim nasiljem, je dobil ministrstvo pravosodja — musliman dr. Hrasnica. — Med člani nove vlade je tudi več takih, ki so sami osebno izkusili strašno nasilje Pašič-Pribičevičevih hlapcev. Na ministra dr. Spaho so orjunci in srbski fašisti ali srnai že parkrat streljali, na dr. Hrasnico tudi, minister dr. Behmen je bil od njih nevarno ranjen v nekem lokalnu, ministra dr. Šumenkoviča, demokrata, so kot poslanca izganjali iz rodne mesta in volilnega okraja itd. Možje nove vlade so nam porok za štedljivost na najvišjih mestih državne uprave, za uspešno pobiranje korupcije in za svetost in moč zakona za vse enako in nad vsemi.

Delo nove vlade.

Nove vlade in njenega programa se zelo bojijo samostojni demokratije, pa tudi radikalni. Posebno jih skrbi, kaj bo vlada ukrenila. Kolikor izvemo, bo vlada predložila narodni skupščini zakon o pobiranju in kaznovanju korupcije. Vsi možje, ki so kaj zakrivili, so lahko prepričani, da jih bo dolételza zasluga kazen. O podrobnostih se še ne ve. Ministrski svet bo na prihodnjih sejah izdelal svoj program in ga objavil v narodni skupščini.

Vsekakor bo nova vlada glede zunanjega politike usmerjena v smislu pomirjevalnega dela Macdonalda in Herriota. Bo pa v zunanjji politiki samostojnega kot prejšnje vlade. Pravec notranje politike pa je označen v izjavi, ki jo je dal ministrski predsednik g. Ljuba Davidovič po prisiagi časnikarjem. Izjavil je, da je program vlade dovolj znan, posebno pa se bo gledalo, da se čimprej naredi zakon o invalidih, o pobiranju korupcije, obrtni banki in sploh zakoni, ki bodo v dobrobit državi in narodu. Vlada bo posvetila vso skrb izenačenju zakonov in reviziji uradniškega zakona. Svoje izjave je Davidovič končal: »Zakon bo največja volja v tej državi. Vse, kar je proti zakonu, bomo mi popravili!« Vsekakor stoji nova vlada pred težkimi nalogami: zavožena zunanja politika, korupcija v notranji, prazne državne blagajne in nezakonitosti povsod. Dedaščina Pašič-Pribičevičevega režima je v žalostnem stanju. Splošno pa je upravičena nada, da bo nova vlada znala vse te razmere popraviti.

odbor računi z gotovostjo, da bo polovična vožnja dovoljena in s tem naj računi tudi vsak udeleženec, vsaka udeleženka.

Velike lepake, ki smo jih poslali župnim uradom in drugim, nalepite gotovo vse na vidna mesta. Lepak je nariral priznan umetnik. Ne imejte nerazobešenih lepakov. Četudi morda lepak komu osebno ravno ni najbolj všeč. Lepak ponazarjuje na priprrost način mladost, druga njegova stran pa je reklama; več pa naj nihče ne išče na lepaku, ker drugih namenov noben reklamni lepak ne more imeti.

Godbe, ki žele sodelovati pri fantovskem dnevu, naj se prijavijo do 15. avgusta pripravljalnemu odboru. Nobena nepriznana in neodobrena godba ne bo smela svirati v sprevodu.

Zupni uradi, ne pozabite poslati prijavnih pol za udeleženke dekliškega dne do 5. avgusta pripravljalnemu odboru.

Za odhod vlakov poizvedite pravočasno, da ne boste prišli v sitnosti in zadrege.

Za prehrano skrbi vsak udeleženec sam, pripravljalni odbor bo v Mariboru naznani samo gostilne, kjer bo prikrbljena hrana.

Zunanji znak mladinskih dnevov sta ciklamen in bršljan. Okitite se z njimi!

Naša zborovanja.

V Št. Petru pri Mariboru priredi Slovenska ljudska stranka v nedeljo, dne 3. avgusta po rani maši pri cerkvi volilni shod za občinske volitve. Na shodu govori naš poslanec Žebot. Poročal bo tudi, kako sta zletela z ministrskega stolca Verličev Pašič in Kramerjev Pribičevič. Vsi naši volilci povabljeni.

Volilni shod v Ceršaku ob Muri se vrši v nedeljo, dne 3. avgusta, točno ob 4. uri popoldne, pri g. Stani. Vabimo vse naše in omahljive volilce. Poslanec Žebot bo nam razložil lumperije samostojnih demokratov. Zvedeli bomo tudi natančneje, kako so naši poslanci vrgli Pašiča

in Pribičeviča. Cela Slovenija in Hrvatska ter tudi veliki deli drugih dežel so nagnali samostojne demokrate in Pribičeviče radi zapeljali cirberške volilce in to nič vredno kompanijo. Volilci SLS, pridite vsi!

Shodi poslanca Pušenjaka. V nedeljo, dne 3. avgusta po maši v Zavodnjem, v nedeljo dne 10. avgusta po prvi maši v Mozirju, na praznik, dne 15. avgusta po prvi maši v Lučah, na praznik dne 15. avgusta po drugem opravilu v Solčavi, kjer govori tudi poslanec Kugovnik, v nedeljo, dne 24. avgusta po zadnjem opravilu na gori Urški, kjer nastopi tudi poslanec Kugovnik.

Zbor zaupnikov Slovenske ljudske stranke za celo Prekmurje se je vršil dne 27. julija v Murski Soboti. — Kljub močnemu dežju je došlo nad sto najodličnejših mož, ki so prišli 30—40 km daleč. Govorili so poslanci Žebot, Klekl in Šiftar. Zaupniki so z navdušenjem odobrili politiko Jugoslovanskega kluba. Napravili so se važni sklepi in načrti za bodočnost. Organizacija SLS je izvedla od občine do občine.

Tedenske novice.

Odstavitev Žerjavovih hlapcev. Žerjav je v Sloveniji doigral, doigrali so pa tudi njegovi hlapci in so že šli. Nova vlada je našla v ministrskih oddelkih Pribičevičev vse polno nezakonitosti in začela je čistiti. V Sloveniji so odstavljeni mariborski veliki župan dr. Pirkmajer, ljubljanski veliki župan Baltič, gerent ljubljanske mestne občine Krejči, na mesto prvega pa pride začasno dr. Vodopivec, na mesto drugega prejšnji veliki župan, gerent Ljubljane je pa njen prejšnji postavni in izvoljeni župan dr. Perič. Ovržena so tudi žerjavška imenovanja šolskih nadzornikov.

Duhovniške spremembe. Nameščeni so gg. novomašniki: Anton Ravšl v Črno na Koroškem, Miroslav Struc v Guštanju na Koroškem, Fr. Babšek v Črešnjevcu, Fr. Skale za 4. kaplana v Trbovlje, Alojz Ocirk v Ljubljani, Anton Čater v Kamnico pri Mariboru, Herman Ferdinand v Dobrovnik, Ivan Jerič v Ljutomeru, Ivan Kodrič k Mariji Snežni na Velki. — Premeščeni so gospodje: Anton Peršuh od Sv. Ane na Krembergu na Pako, Rud. Kociper iz Pake na Ponikvo, Ignac Mulej iz Črne v Viitanje, Josip Šketa iz Trbovelj v Vojnik kot 2. kaplan, Marko Škofič iz Črešnjevca v Kapelu, Josip Pretnar iz Pilštanja v Sv. Martinu pri Slovenjgradcu, Franc Kren iz Laporja v Pilštanju, Martin Avšič iz Mozirja v Sv. Jakobu v Slovenskih gor. Anton Bratkovič od Sv. Ruperta v Slovenskih gor. Sv. Barbare, Anton Čirič, pomožni duhovnik pri Sv. Barbari pri Mariboru v Gornjo Lendavi, Matija Žadravec iz Ljutomera v Črensovec, Štefan Varga iz Gornje Lendave v Beltince, Jožef Hauko iz Črenšovca v Mursko Soboti, Simon Kotnik iz Prevalj v Starigradu, Jakob Rabuza, provizor v Jurkloštru, k Sv. Ani na Krembergu, Ferdinand Pohraščki iz Staregatrga v Sv. Rupertu v Slovenskih gor. Josip Petrovič iz Vitanja v Sv. Juriju v Slovenskih gor. Anton Oblak iz Guštanja v Mozirje, Anton Radanovič v Trbovlje, kaplan istotam, Fr. Glavnik iz Kapele pri Radencih v Laporje, Josip Rehar iz Št. Jurija v Slovenskih gor. v Dramlje, Josip Tivadar, eksposi v Artiče.

Novi naši župani. Za župana v občini Bučecovci na Murskem polju je bil izvoljen g. Domanjko st.. V Črešnjevcih pri Radgoni Fr. Šante, v Policah J. Rožman, v Zbogovcih A. Mulec, v Ivanjševcih Janez Trstenjak, v Krištovcih Franc Belec, v Grlavi Martin Makovec, na Cvenu Franc Slavič, v Starinovivasi Jakob Štuhec, v Lokavcih Matjaž Vaupotič, v Ključarjovih Alojzij Žnidarič, na Ponikvi ob juž. žel. Franjo Žličar. Vsi so pričasti naše stranke. Tudi svetovalci so somišljeniki SLS.

Mariborske novice. Poročilo o sestavi nove vlade je bilo v Mariboru sprejeto z velikim navdušenjem. Potri so samo nekateri dr. Žerjavovi ljubljenci, orjunci in radikalni advokat dr. Ravnik. Dr. Ravnik je rodom iz Koroške in se je pri zadnjih skupščinskih volitvah radi koritarstva prekrstil v radikalca. Ta dr. Ravnik se je te dni mudil v Beogradu, prisostvoval sejam glavnega odbora radikalne stranke in tamkaj govoril v imenu mariborských radikalov. Ta mož je v svojem govoru Slovence, našo stranko in slovensko duhovščino grše in surovejše napadal in denunciral nego dr. Žerjav. Dr. Ravnik je namreč upal, da bo Pašič ostal predsednik vlade in se mu hotel s klečenjem in ovdruštvo prikupiti. No, hvala Bogu, prišlo je drugače in dr. Ravnik lahko sedaj premisljuje, kaj je napravil. Dolžnost vsakega poštenega Slovenca je, da se ogne izdajice dr. Ravnika kot steklega psa. Naj dr. Ravnik zagovarja pri sodišču radikalne lopove, naš slovenski kmet, delavec in obrtnik pa si bodo poiskali kakoge drugega zagovornika, nego je ovaduh in izdajica dr. Ravnik! Kmetje, ki niste radikalni in ne Pašičevi hlapci,ognite se odslej odvetniške pisarne radikalca dr. Ravnika! — Industrijsko-obrtna razstava v Mariboru od 15. do 28. avgusta t. l. se vrši v poslopju dekliške meščanske šole, Cankarjeva ulica, na dvorišču iste in na vrtu dnevnega zavetišča in ne v Götzovi dvorani, kakor so nekateri listi pomotoma poročali. Pisarna razstave se nahaja na razstavnem prostoru v Cankarjevi ulici št. 5 (šola), kjer dobre interese vse potrebine informacije. Razstavljalci, obrtniki in industrijalci, lahko svoje predmete že sedaj na razstavnem prostoru postavijo, ker je isti že pripravljen. Definitivna dodelitev se bo šele izvršila prihodnje dni. Ko se bodo prostori dodeljevali, se pokličejo razstavljalci na lice mesta, tako da bo vsak razstavljalec takoj lahko svoje želje glede prostora povedal. Obrtniški vajenci, kateri mislijo na letosnji razstavi razstaviti, naj

jencil! Izdelajte Vaše predmete čisto, lepo in okusno, ker se bodo isti ocenjenci in le po lepem in čistem delu ocenili. — Zobozdravnik dr. F. Kartin, Maribor, Slovenska ulica 9, ne ordinira do 29. avgusta.

Vojaška oblast in licitacija gnoja. V topničarski vojašnici v Mariboru imajo velikanske množine gnoja. Napravili so že petkrat licitacijo za gnoj. Prišli so tudi licitanti in so gnoj izlicitirali, pa višja vojaška oblast teh licitacij noče potrditi, ker pravi, da je gnoj preveč po ceni. Ko je bila krma meterski stot po 250 din., je stal voz gnoja 50 din., a danes, ko je krma po 40 in 50 din., pa hoče vojaška oblast imeti za voz gnoja 150 din., zato pa nobene dražbe ne potrdi. To je zelo nespametno. Gnoj prhni in je vsak dan manj vreden, a vojaška oblast vse to rajši mirno pusti in gleda, namesto da bi gnoj dala kmetom, ki ga nujno potrebujejo. Pod staro Avstrijo je veljalo za vojaški gnoj to le pravilo: Kolikor centov slame si pripeljal v vojašnico, toliko vozov gnoja si lahko odpeljal. Mislimo, da bi to pravilo tudi zdaj lahko veljalo! Zdaj stane cent slame 50 din., potem naj tudi voz gnoja naj stane toliko!

Hlaci demokratskih advokatov v Ceršaku. Če so se dozdaj našim »vrim demokratom« krohotali samo ljudje, začele pa so se jim v zadnjem času smejeti pa tudi že naj-neumnejše krave. Širiti so namreč začeli neke lepake, na katerih skušajo kritikovati občinsko gospodarstvo, pa so revčekti pozabili na star pregovor, ki pravi, da naj vsak v prvi vrsti pometa pred svojim pragom. Kdor hodi k Mariji Snežni na božjo pot, ampak ne v tamšnjo cerkev, temveč v tamšnjo — posojilnico, takšen »gospodar« naj rajši opusti vsako kritikovanje, ker se preveč osmeši pri večini naših, hvala Bogu, dozdaj še dovolj pametnih občinah. Papir, ki se po nepotrebem trati, bi naj »Tabor« rajši porabil za krpucanje svoje nedostojno kratke suknjice, ki kaže vse drugo kakor dobro gospodarstvo, ki ga baje naš župan ne pozna. Kupčije, ki jih duševni in materialjni kolovodja cerških demokratov prerad sklepa, pa niso znane samo pri nas, ampak tudi že po sosednjih občinah in ce bi kdo bil mnjenja, da bi takšne kupčije znale soditi za novega župana, tedaj sodi dottičnik v roman »Taborovega« »Zaljubljenega osla.« Sicer pa vsak pošten in pameten človek ve že davno, da bolj slabe in ničvredne stranke ni na svetu, kakor je samostojna demokratska stranka, za katero se slinita in pehata Hamrov Rudi in Hercogov Karlo. Mariborski liberalni orjunci bi menda radi z nami poštenimi delavci in posestniki tako naredili, kakor so z ubogimi ruderji in drugimi delavci tam nekje, saj vemo kje. Oba Hamra, Hercog in Ferl niso nič druga, nego plačani orjunci. Mi Cirberžani pa takih divjakov ne potrebujemo in v orjunske škrinjico ne bomo vrgli kroglice. Vsi bomo volili samo našo Slovensko ljudsko stranko, ki ima prvo škrinjico. Kdor je pravi Cirberžan, bo vrgel volilno kroglo v prvo, a kdor je orjunc, pa v drugo škrinjico. Proč z orjuncil!

Regulacija Mure v Prekmurju. Veliko županstvo je naznaniло dne 25. julija poslancu Kleklu na njegovo zahtevo, da se regulacijska dela Mure pri treh Bistrica, Melincih in Kotu, za katere so načrti že gotovi in je kredit na razpolago, prično tekom prihodnjih dni. Vodil bo ta dela hidrotehnični odsek velikega županstva mariborske oblasti potom rečnega mojstra Senčarja v Melincih. Delo se bo vršilo med sedanjim nizkim stanjem vode in bode preddelo dovršeno ob takem času, da visoka voda v jeseni ne bo več ogražala nabrežnih naselbin. Veliko županstvo piše, da so podane garancije, da se odstrani nevarnost in razdirajoča vodna sila za jezi. Ali bo le res?

O čem govorijo pri Sv. Martinu pri Vurbergu? Prí nas smo dobili v zadnjem času nedosežnega politika, starovavstrijskega finančarja in konjskega meščarja Hans Kosteinskoga. Mož bo s svojo konjsko politiko prekosil samega Pribičeviča. Sedaj misli s svojim adjutantom mesarem Amerjem napravil napis: »Demokratom, orjuncem, Sokolom in zelenim samostojnim vstop prost, vsem drugim prepovedan!« Seveda bo zmagal pri občinskih volitvah g. Janko, ker misli dobiti toliko kroglic v svojo škrinjico, kolikor je bilo pri zadnji demokratski prireditvi domaćinov. Prvo blamažo je dobil g. Janko na zadnji demokratski veselici, drugo bo dobil pri občinskih volitvah, trejto pa pri svojem lastnem žepu. Haha, naš naprednjak se tako preklicano blamira s svojo konjsko politiko, da je joj. Nazadnje pa ga še ta presneti »Gospodar« okrtačil! Ubogi Janko se strašno jezi, je namreč bolj laške narave, na te presnete klerikalce, ker nočejo tako plesati, kakor om goni svoji orjunske lajne. V Spodnjem Dupleku pa misli županovati Puceljev kolega Gojčič, odnosno njegova boljša polovica, samostojna kuharica, ki vodi tudi občinski agrarni odbor. Ah, presmešno! Tako se nam obetajo zlati časi. Konjski meščar bo zgradil strašno lepo cesto do Zgornjega Dupleka s kostanjim ob straneh obsajeno, da si bo lahko peljal hladit svojo orjunske jezo, kadar ga bo kak klerikalec razjezil. V Spodnjem Dupleku pa bo gospodaril občini zeleni kročat tako izvrstno, da se mu bodo krave smeje!

Načrti samostojnežev v Voseku. Samostojneževi v občini Vosek so izredno koristni ljudje. Zadnji čas beležijo kar dve iznajdbi, namreč, kako bodo popravljali cestne jarke in kako bodo preskrbeli občinske reveže. Obcestne lame zadajo kar s stebli solnčnic, ki rastejo okrog krompirjevih njiv; sto stebel je dovolj za eno lame. Na ta način je popravljal leta 1923 cesto naš Wilhelm V., pa je za »flajštranje« ene lame računal samo 400 K. Za to delo v dobrobit občine so ga sedaj vzeli naš dober radikal-poštar Toni S. na kandidatno listo SKS stranke. Samo to je škoda, da so se Vilhelm preveč spodaj podpisali. Pa imamo še tudi druge kmetiske samostojneže. To so Ribičev Jura, Belec Karl in Šantov Lojz. Ti so se pa spravili nad občinske reveže. Karl je že napravil cel načrt, kako se jih bo občina iz-

nebila. Jirga jih bo pripeljal iz Ptuja, Karl pa bo vsakega mahnil z maclnom po glavi, kakor se je nekoč že izrazil, pa bo najboljše za nje preskrbljeno. Lojz bi bil rad za žive in mrtve rihtar, kar se mu pa ne bo posrečilo; najbrž bo s Karlom in Vilhelmom »skozi zletel«. Za to bomo preskrbeli zavedni volilci iz Voseka.

Od doma odšla. Od hiše Štefana Marčiča v Framu je odšla 38 let stara gluhenoma Marija Vedernik. Oblena je v navadno drukano obleko, bila je bosa, s seboj pa je vzela dve motiki. Komur bi bilo kaj znano, kje se nahaja gluhenomo dekle, naj javi bližnji orožniški postaji.

Novice od Sv. Bolfenza v Slov. gor. Kakor po drugod, tako so tudi v naši, sicer mirni in politično nerazburkani župniji razpisane občinske volitve za dne 10. avgusta. V dveh občinah in sicer v občini Biš in Trnoška vas, je vložena samo ena kandidatna lista in sicer: SLS, a v občini Bišečki vrh, pa ne čudite se, g. urednik, so tri, kar je posneto iz zanesljivih virov in sicer čuje: 1. Gospodarsko-napredna stranka, 2. Jugoslovenska demokratska stranka. 3. Slovenska ljudska stranka. Res čudno, ker ima občina okoli 90 volilcev, pa pridejo tri stranke na dan. Čuditi se je nekaterim možem in mladeničem, ki so se dali podpisati na veri nasprotno kandidatne liste, nekateri še imajo celo »Slov. Gospodarja« naročenega, pa na velik pritisik in žuganje so podpisali nasprotno liste. Mislimo pa, da bodo pametni in pošteni volilci tema novima strankama veliko figo pokazali ter vrgli svoje kroglice v škrinjico SLS, ki kakor se sliši, bo tretja. Ne dajte se premotiti od tistih, ki vam veliko obetajo, a nič ne storijo. — Dne 24. julija je umrl v Trnoški vasi Janez Jurtela. Bil je dober gospodar ter veren katoličan.

Duhovniška petindvajsetletnica na Svetinjih pri Ormožu. Pretekli teden se je vršila pri Svetinjah lepa slovesnost 25letnice mašništva našega preč. g. župnika in njegovih tovarisev. V pondeljek okrog poldneva so prihajali gostje iz vlaka, med njimi tudi g. stolni dekan dr. Tomažič. Kot prvi so je pozdravili zvonovi in topiči. Na večer so priredili godci in pevci gg. jubilantom podoknico. Drugo jutro na vse zgodaj so ljudje prihajali v cerkev in šli k sv. zakramentom, da so se takorekoč Bogu zahvalili za vse dobrote, katere so kedaj prejeli iz posvečenih rok ter ga prosili tudi v bodoče gorečih duhovnikov. Ob 9. uro so pričakovali verniki ter različne kongregacije pred cerkvijo gg. jubilante, da so njim izrazili svoje pozdrave in čestitke. Nato je bila slovesna sv. maša, katero je daroval g. stolni dekan dr. Tomažič. Druga pa je bila črna slovesna, katero je daroval g. Franc Bratušek za umrle tovarise. Jubilejsko obletnico so obhajali slediči gg.: dr. Ivan Tomažič, stolni dekan v Mariboru; Franc Bratušek, župnik, Svetinje; Jakob Čebašek, župnik, Sv. Miklavž nad Laškim; Alojz Kramarič, župnik, Zagorje; Alojz Musi, kaplan, Bizeljsko; Karl Malajner, župnik, Sv. Florijan na Boču; Alfonz Požar, župnik, Rečica v Sav. dolini; Roman Škerl, župnik, Prevorje; Ivan Vogrinec, župnik, Sv. Frančišek v Sav. dolini; Marko Žižkar, župnik, Loče. Vsem preč. gospodom želimo, da bi jim ljubi Bog dodelil svojo milost in blagoslov ter še vsaj enkrat 25 let v njihovem prelepem poklicu!

Kaj pravijo pri Veliki Nedelji? Gotovo ste že mislili, g. urednik, da smo popolnoma zaspali. Od zadnjic se ni pri nas nič kaj bistvenega spremenilo. Na naš zadnji opomin v »Slov. Gospodarju«: »Kaj delajo naši Orli in Orlice«, so se Orlice takoj odzvale in nam priredile prelep igro »Sv. Elizabeta.« Vse diletantinje so svoje vloge prav dobro rešile. Kaj pa Orli? — Gotovo vas bo zanimalo, kako stojimo glede občinskih volitev. Na kraško povedano, da se jih je oglasilo še več kakor sto, da ta nam več županil ne bo. Bila je namreč vložena edinole kandidatna lista naša SLS. Kaj ne, da kaj takega niste pričakovali od nas?

Smrt vzorne slovenske korenine. Umrl je vzoren slovenski mož, Karba Josip, posestnik na Krapji pri Ljutomeru. Luč sveta je zagledal v Babincih. Kot mladenič je umnogospodarske nauke dobival na novoustanovljeni vinarsko-sadjarski šoli v Mariboru. Tukajšnje pridobitve je izkorisčal na kmetovanju svojega očeta. Leta 1880 si je ustanovil pri ugledni družini na Krapji lastno kmetijo. In da omenimo neko delo, v očigled katerega se je marsikdo za glavo prijemal: Mladi gospodar je začel zavažati del zapuščenega, peščenega sveta. In sedaj? Danes tam zeleni šuma sadosnega drevja. Postavil je novo hišo in gospodarsko poslopje. Pod njegovo gostoljubno streho se je vršilo navidezno »gostijuvanje« za sliko v znani knjigi »Oesterreich-Ungarn in Wort und Bild.« Po možnosti je pomagal vsakomur, če ni drugače, pa vsaj z dobrim svetom. Ubožci so radi pri njem iskali tolažbe. In menda ni bilo sestanka, kjer bi se ne bil oglasil k besedi, da podpre stvar na dobro stran, priložnostno v zadevi gasilstva celo v oddaljenem Žalcu. On velja namreč za očeta gasilstva na Murskem polju. Čez četrststoletja je imel na skrbi društveno tajništvo. V tozadnevnih zapiskih je z risbami predčeval besedilo, ki opisuje delovanje požarne brambe zdaj tu zdaj tam. Zveza gasilnih društev ga je imenovala za častnega člena. Jednakno tudi Posojilnica v Ljutomeru, kjer je v vodstvu posloval blizu 30 let. Od svojega 18. leta je pošiljal črtice v »Slovenski Gospodar«, dopisi so bili stvari, nikdar žaljivi, in enkrat se je pripetilo, da so se neke vrste bralci čutili prizadete, oglasila se jih je pač vest, in so se po navodilu njihovih zapeljivcev »zagovarjali« v nekem »liberalnem« časniku. Sedanji pokojnik je vedno poslušal glas svoje vesti in pameti. Tozadnevn lahko priča vsakdo, kdor ga je poznal. Svoječasno je zalaščal tudi mladinski »Vrtec«, dnevnik »Slovenec« in Družbo sv. Mohorja, en sestavek je ponatisnila knjiga »Žitje štajerskih Slovencev.« »Časopis« (15, 50) ga imenuje med poročevalci za Zgodovinsko društvo. Po dnevu je bil kmet, skrben poglavar svoje družine, ljubezniv sosed, po noči pa velikokrat pisar. Minulo leto si je sezidal drugo hišo, kjer je nameraval prebiti jesen svojega življenja, katerega

70letnico je »Slovenski Gospodar« bil opisan letos ob Jožefovem, ob godu današnjega pokojnika. Te prostore bodo sedaj rabili drugi. Drugi pa so v pogledu na neprisakovane razmere morali dragemu možu in očetu poiskati prostorček na božji njivi pri Mariboru.

Začlostna novica od Sv. Barbare v Halozah. Dne 19. julija zjutraj ob 3. uri je umrl po dolgi in mučni bolezni 66 let star Anton Petrovič, kmet v Fristavi. Rajni je bil globoko veren, jeklen značaj, dolgo let je bil zvest naročnik »Slov. Gospodarja.« Naj v miru počival!

Cerkvena slovesnost. Poročilo iz Tinja na Pohorju. Dne 10. avgusta 1924 bo pri Sv. Treh kraljih lepa slovesnost. Obhajala se bo lepa nedelja sv. Lavrencija, in obenem se bo vleklo prenovljeno jabolko in križ na zvonik. Kot slavnostni pridigar pride iz Celja preč. g. superior Gregor Flis.

Ožbaltova nedelja in romarska slovesnost za cerkev Marija Snežna. Poročilo iz Tinja na Pohorju. Dne 10. avgusta 1924 bo pri Sv. Treh kraljih lepa slovesnost. Obhajala se bo lepa nedelja sv. Lavrencija, in obenem se bo vleklo prenovljeno jabolko in križ na zvonik. Kot slavnostni pridigar pride iz Celja preč. g. superior Gregor Flis.

Izlet na Goro Oljko v nedeljo, dne 3. avgusta t. l. priredi iz Celja: Pevski zbor izobraževalnega društva, Krekova mladina in Jugoslovenska strokovna zveza v Celju. Odhod z vlakom ob pol 5. uri zjutraj. Sv. maša ob 10. uri. Popoldne se udeležimo vsi orlovske prireditve v Smartnem na Paki. Vabljeni prijatelji.

Novice iz Gornjega grada. Tukaj se je smrtno ponesečil g. Tomaž Pirc, posestnik. Padel je po stopnicah ter si zlomil hrbitenico. Umrl je tekom 24 ur v hudi bolečinah. Naj počiva v miru. Pri nas bo priredilo Katoliško prosvetno društvo s sodelovanjem raznih pevskih zborov v nedeljo, dne 3. avgusta v veliki dvorani graščine pevsko slavnost. Začetek ob četrti uri popoldne.

Smrtna kosa. Od Sv. Lovrenca pod Prožinom poročajo: Dne 10. t. m. je umrl tukaj posestnik Jakob Plank v 53. letu starosti. Rajni je bil zelo priljubljen pri ljudeh, kar je tudi pokazal njegov pogreb, na katerem so ga prijatelji in znanci spremļili v neprisakovano velikem številu. Bil je dober gospodar, veren katoličan, član Kmettske zveze, večletni občinski odbornik in odbornik krajnega šolskega sveta. Svojo mučno bolezen, ki ga je že par let mučila, je voljno in Bogu vdano prenašal. Ž njim smo izgubili dobrega, poštenega, miroljubnega prijatelja in soseda, ki ga bomo težko pogrešali. Bodi mu zemljica lahka in pot v večnost kratka!

Orlovska slavnost, katero priredi koroško orlovske okrožje dne 3. avgusta v Slovenjgradcu, hudo bode v oči tukajšnje Sokole; posebno se repenčijo nekateri učitelji od okoliške šole. Gostilnicarju v Narodnem domu bi svetovali, da odstrani sedanji napis ter ga nadomesti s »Sokolskim domom«. Pristaviti še mora, da je »klerikalcem« vstop prepovedan, pa bo videl, kak uspeh bo imel. Prireditev ni po volji tudi nekaterim trgovcem, ki so menda pozabili, od čigavih žulj... so obogateli. Prihodnjič bomo pa objavili imena teh nestrupčev, kar bo gotovo pomagalo.

Novice iz Ponikve ob južni železnici. Pri županovi volitvi dne 27. t. m. je bil izvoljen zopet stari župan Franc Žižkar, posestnik in gostilničar na Ponikvi, zvest pristaš SLS. Tudi štiri svetovalci so od SLS. Tako je občina popolnoma v rokah SLS. — Danes obhaja g. Anton Kociper, župnik na Ponikvi, s svojimi sošolci tukaj srebrno sv. mašo. Pridigoval je g. Pšunder, župnik pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. Na mnoga leta!

Blagoslovitev novih zvonov. Iz Pišec poročajo: V nedeljo, dne 3. avgusta, bo g. dekan na Vidmu slovesno blagoslovil štiri zvonove pri cerkvi sv. Mihaela v Pišecah. Dva večna zvona bomo še isti dan potegnili v zvonik župnijske cerkve, dva manjša pa naslednjo nedeljo, dne 10. avgusta pri podružnici Sv. Jerneja.

Glasnik presv. Srca Jezusovega za avgust izide še-le po 15. avgustu obenem s številko za september na 32 straneh, kar naj načrnički blagočetno vzamejo na znanje.

Gospodarstvo.

OSEBNA DOHODNINA, ALI — PRILIKA ZA MAŠEVANJE.

(Piše J. K., posestnik v mariborski okolici.)

V času od 10. do 15. t. m. je davčna okrajna oblast v Mariboru razposlala poštnim potom obvestila vsem onim davkoplačevalcem, kojim se je v davčnem letu 1924 predpisala osebna dohodnina. V letih 1922 in 1923 so bili dotedični izkazi pri občinskih uradih vsakemu davčnemu obvezancu skozi 14 dni na vpogled, zakaj se ni izvršilo tudi letos isto? Ker je tudi pisec teh vrstic eden izmed tistih, ki občuti že več let zaporedoma vso težo tega davka (po čigavi krividi, o tem pozneje), informiral sem se pri davčnem okrajnem oblastvu samem ter poizvedel sledče:

Dotični izkazi o odmeri osebne dohodnine za cel

že konec tem nerednostim, ali bolje rečeno tem do neba kričečim krivicam, ker tako neenako obdavčenje, ponavljajoč se leto za letom, izziva naravnost na odpor pri ljudstvu!

Smelo trdim, da ga ni davka, o katerem bi se že bilo toliko pisarilo, toliko čez njega zabavljalo in pritoževalo, kakor ravno glede osebne dohodnine, ki je — kakor pravijo pri nas — kazen za pridnega kmeta! Poglejmo torej, koliko je na celi zadevi resnice! Znano nam je že, da se je že v stari Avstriji osebna dohodnina uravnala s postavo od dne 25. 10. 1896 (državni zakon št. 220) z namenom, da se »staré krivice odpravijo in se davek pravično in enakomerno razdeli«, sploh pa naj »po novi postavi premožnejši več, manj premožni pa manj davka plačuje, a nobenemu se naj ne godi krivica.«

Ko smo se leta 1918 združili Slovenci, Hrvati in Srbi v novo državo, je bilo pač umljuivo, da ni bilo mogoče takoj spremeniti vseh postav in zakonov, ampak je bilo čisto pravilno, da so pustili stare, v bivši Avstriji veljavne zakone tudi v veljavi še naprej. Poglejmo, kako smo po pretelu šestih let postali ravno mi »demokratski!«

1. Valutah (denarna vrednost) je tekom časa tako padla, da je naša prejšnja krona danes 60krat manj vredna kot pred vojno. Takrat je bilo določeno, da plačuje osebno dohodnino tisti, kdor ima najlonj 1200 K letno čistega dohodka, sedaj bi torej po pravilnem sklepanju moral biti šele znesek 70—80.000 K, od kojega bi se šele pričela plačevati osebna dohodnina! In kako pa je v resnici? Letos meseca januarja je celi Jugoslovanski klub odločno zahteval od finančnega ministra, da osebno dohodnino naj plača šele oni, ki ima letno 60.000 K čistih dohodkov, toda finančni minister je še komaj pristal na 5000 dinarjev (20.000 K).

2. Odkod neki, da se ravno nekatere z osebno dohodnino tako neusmiljeno pritiska? Ta uganka se mora enkrat pojasniti, pa naj stane, kar hoče! Zakon veli, da mora vsak, kdor želi, da se mu pravično odmeri dohodnina, do 31. januarja vsakega leta predložiti davčni oblasti pisemo ali ustno napoved.

Pisec teh vrstic se tudi tega roka že leta in leta vestevo drži, vkljub temu pa se davčna oblast presneto malo drži mojih napovedi, ki so sestavljene na podlagi točnih zapiskov skozi celo leto. Pa se mi poreče: Napravi priziv! Menda jih je malokdo že toliko odpodal kot moja malenkost, toda naj si predstavi vsak, koliko imam pri tem: 1. nepotrebnih potov, 2. zamude časa in 3. koliko pa stroškov po vrhu! Predvsem moram, ako hočem napraviti priziv, k davčni okrajni oblasti, da pozivem, na podlagi kakšnih števk se mi je sploh redpisala tako visoka dohodnina, ker na podlagi moje lastne napovedi gotovo nel. Torej, davčna oblast mi šele pove, da sem prodal v letu temu in temu n. pr. 50 q sena po 800 K, t. j. 40.000 K, polovico od te svote blagovoli davčna oblast vzeti kar kot čisti dohodek itd. Sedaj torej, ko imam te podatke, še le vem, kakšne »mastne« dohodke sem imel v istem letu, šele sedaj smem si vzeti čas, da napravim priziv, seveda 20 dinarjev kolek še tudi zraven, drugače ne izvem sploh nič!

In zakaj mora naš kmetski stan vse te šikane prenatisi? Kako neki pridej do tega, da moram na vse zadnje, ako se mi priziv — kot že navadno — zavrne, plačati še enkrat višjo dohodnino kot posestnik s trikrat večjim zemljiščem? Ali je moje zemljišče v stanu, da je šestkrat bolj rodovitno? Vsak posestnik pač ima že od sestave zemljiške knjige razvrščene parcele v različne razrede, po tem tudi plačuje zemljiški davek, kar je čisto pravilno. Tankaj, kjer imamo danes takšne težave z osebno dohodnino, bomo morali na vsak način ukreniti vse potrebno, da bo teh škandaloznih razmer že vendar enkrat konec! Ako že ima posamezna občina eno sveto predpisano, naj se razdeli tako, da ne bo treba skrivati drug pred drugim. To razdelitev pa naj ne vrši samo ena oseba (zaupnik), temveč komisija, sestoječa iz treh ali štirih članov. To je ono največje zlo pri celi osebni dohodnini, da se dobe tudi še ljudje, ki svojo zaupno službo izrabljajo v najvišji meri! N. pr. oni, ki ima veliko posestvo in tudi res precej dohodkov, se gotovo ne bo pritožil, ako ima za plačati samo še malenkostno dohodnino. Ravno tu je široko odprta pot korupciji, radi katere trpe naši ljudje vsled napacnih poročil ene same osebe in igra pri podatkih svojo vlogo — maščevanje! Pojdimo skupno na delo, da to rak-rano pri našem gospodarstvu temeljito ozdravimo!

SLADKANJE VINSKEGA MOŠTA.

Rob. Košar.

V slabih letinah, kakor n. pr. leta 1912, 1918, 1922, je sladkanje vinskega mošta potrebno, da se dobi za konzum sposobna pijača. Zato je stara avstrijska vinska postava z dne 12. IV. 1907 dovolila dodatek sladkorja, kajti par. 5, ki je še danes v veljavi za Slovenijo, se glasi:

»Pridevek tehnično čistega trstnega in repnega cukra (potrošnega cukra) k vinu ali vinskemu moštu je dopuščen izvzemši v par. 4 navedene primere, samo na podstavi dovolila, ki se samo od primera do primera da posameznim osebam ali ob slabih letinah celim občinam ali okolišem na kolka prosto prošnjo, ki naj se poda po dočinkem občinskem zastopu ali strokovni organizaciji (vinstvena ali kmetijska društva, kletarstvene zadruge itd.). To dovolilo daje posameznim osebam, občinam ali okolišu političnega oblastva politično oblastvo prve inštance, če pa je dovolilo dati okolišu, ki sega na več političnih okrajev, politično deželno oblastvo.«

Razumni vinogradniki in vinske trgovine so se v slabih letinah v izdatni meri posluževali dobro par. 5 vinske postave, akoravno je med nami žalibog še precej razširjeno mnenje, da je dodatek sladkorja proti poštenosti. V tem oziru bo treba naše vinogradnike poučiti, da ne storijo kaznjivega ali nepoštenega dejanja, a nobenemu

tijo v okviru zakona solnčne žarke s sladkorno peso. Ker še osnutek enotnega vinskega zakona, kakor ga je izdelala glasom časniških poročil trgovinska in obrtna komora v Zagrebu za kraljevino SHS, ni obelodanjen, ne moremo reči, kako daleč ustreza vsem modernim zahtevam, vendar pa ne bo škodovalo, ako si nekoliko ogledamo to vprašanje, ker tvori sladkanje vinskega mošta (drozge) velevažno točko vsake vinske postave in je v tem oziru mnogo razlike v posameznih državah. Italija n. pr. prepooveduje vsak dodatek sladkorja (član I, 1907, št. 729.) Nemška Avstrija izdeluje novo vinsko postavo, ki pride v kratkem že pred državno skupščino. Osnutek kaže, da se hoče načelo sladkanja obdržati, ker je potreben v severnih deželah, vendar pa je med starim avstrijskim zakonom in novim osnutekom velikanski razloček.

Par. 10 pravi, da smejo: a) vinogradniki sladkati svoj lastni pridelek, katerega so nabrali v lastni občini ali v domaćem vinskem okolišu, brez vsakega oblastvenega dovoljenja; b) sladkanje je dovoljeno vinogradnikom tudi za produkte izven občine ali vinskem okolišu, toda z dovoljenjem politične oblasti prve inštance (naša prejšnja okr. glavarstva); c) Ne-vinogradnikom je dovoljeno sladkanje samo v občini ali vinskem okolišu, v katerem se je vino pridelalo, toda z dovoljenjem politične oblasti prve inštance.

Ta določila so povsem nove, kajti niti stari avstrijski zakon (par. 5), niti francoska ali nemška vinska postava, ki tudi dovoljuje sladkanje vinskega mošta, ne dela razločka glede sladkanja med vinogradniki in nevinogradniki. Tudi se ne dovoli nikomur sladkanje brez izrečnega dovoljenja, kakor določa to osnutek nove vinske postave N. Avstrije pod a). Nevinogradnikom je s točko c) sladkanje otežkočeno, ker zahteva predlog, da se sme dodatek sladkorja izvršiti samo v tistem kraju, kjer se je vino pridelalo. Novi vinski zakon Nemške Avstrije ščiti vinogradnike ter hoče korist sladkanja obrniti v njihov prid. Zato so si vinogradniki in vinski trgovci Nemške Avstrije hudo v lašeh. Kako se bomo odločili v Jugoslaviji?

Novo je tudi določilo z ozirom na stari avstrijski zakon, da se sme sladkor pridejati samo od začetka bratve do 30. novembra istega leta, pri čem se vinski mošt sme izboljšati v toliko, da znaša največ 22% po klosterneuburški tehnici (par. 10, I). Stari zakon (par. 5) ni imel nobenih tozaddevnih določil niti glede časa sladkanja, niti glede najvišje izmere dodatka. (Seveda ni smel dodatek segati v območje desertnih vin.) Ogrski vinski zakon, ki še danes velja na Hrvatskem, v Medžimurju, Bački in Banatu pa določa v par. 4 med drugim:

»Dodatek sladkorja je dovoljen samo pred končanim vrenjem in sicer v času od začetka bratve do najdalje 30. novembra istega leta na podlagi dovoljenja, katero izdajo zato pooblaščeni uradni organi v svrhu, da se površa v slabih letinah nizka stopinja sladkorja vsaj na onto stopinjo, ki odgovarja v danih okolnostih normalnim letinam. Vsled tega mora oblast, ki daje dovoljenje za pridatek sladkorja sama od slučaja do slučaja določiti množino, ki se sme dodati napovedani količini mošta. Nikdar pa ne sme oblast dovoliti, da bi se pridejalo moštu več kakor 4 kilograma sladkorja na 1 hektolitru.«

Tu vidimo zopet velikanski razloček! Avstrijska republika določa mejo za sladkanje po klosterneuburški tehnici, Ogrska pa po kilogramih. Za kaj se bomo odločili v Jugoslaviji? Kaj je boljše z ozirom na naše razmere? Recimo n. pr., da imamo mošt, ki kaže 12%. Po ogrski postavi ne smemo pridejati več kakor 4 kg sladkorja, s čim bi ga zboljšali na 16%, dočim bi ga smeli po avstrijskem osnuteku zvišati na 22%, torej pridejati približno 10 kg sladkorja. To so načelna vprašanja, ki segajo najglobljje v meso naših vinogradnikov in vinske trgovine. In ko se bo vzel osnutek našega enotnega vinskega zakona za Jugoslavijo v pretres, se bo treba — odločiti.

IZVOZ MADŽARSKIH VIN NA POLJSKO.

Po preobratu je tudi madžarsko vinogradništvo prišlo v težek položaj, ker so se namah pretrgale stare kupcijske zveze s severnimi nevinorodnimi pokrajinami. Štev. 84 dunajske »N. W. Z.« z dne 13. t. m. izvaja na podlagi velezanimivega članka iz Varšave, ki je izšel v »Magyarország« o poljskem vinskem trgu z ozirom na ogrsko stališče približno sledeče:

Že v 16. stoletju so prevladovala na Poljskem madžarska vina in Tokajec je postal že nacionalna pijača. Nullum vinum nisi hungaricum, Hungariae natum, Polonae educatum. (Slični nemških in latinskih izrekov bi lahko zbrali tudi za naša ljutomerska vina v sedanjih deželah. Nemške Avstrije.) Nato navaja pisec nekatera vinske vetrinovine, ki so se že od nekdaj uspešno bavile z razpečavanjem ogrskih vin na Poljsko. Najstarejša hiša je firma Fukier iz leta 1610, ki še danes deluje.

Po tem zgodovinskem uvodu pa pravi dalje, da se ogrska vinska trgovina povsod pritožuje, da se najdejo madžarska vina samo še v neznačnih množinah na Poljskem in da se »tuja« vina začenajo šopiriti.

Kot mašna vina so se dosedaj rabila na Poljskem izključno ogrska vina; to nekaj pomeni pri 17 milijonov broječi poljski cerkvi. Tudi židi so pili pri svojih svečanostih le ogrska vina.

Današnji položaj pa je ta, da prihajajo ogrska vina na Poljsko le potom »tihotapljanja« v malenkostnih množinah, ali pa skozi Avstrijo že rezana s tujimi vini. Tudi skozi Danzig se uvaža mnogo tujega blaga, ker je tam tihotapljanje olahkočeno.

Ako bi to razmerje trajalo še nekaj let, izgubi ogrska vinogradništvo ves poljski vinski trg, katerega prevzamejo francoska, italijanska in rumunska vina.

Ako so zadnje imenovana vina zmožna, da krijejo potrebo in odgovarjajo tudi konzumentom, bo zelo težko, da si madžarska vina zopet pridobijo poljski trg. Da smo

izgubili ta vinski trg, leži krivda v tem, ker Madžarska in Poljska nimata trgovske pogodbe. Poljska želi pogodbe, toda zahtevajo napram madžarskemu vinskemu importu dopuščanje poljskega tekstilnega blaga v Madžarsko, ali vsaj prosti prevoz tega blaga na Balkan.

Madžarska tekstilna industrija pa se boji konkurenčne, vkljub temu, da ne zadostuje niti domačim potrebam in da še uvaža blago iz Čehoslovaške.

Vsled tega se madžarski vinski producenti in trgovci, ki bi lahko na Poljskem oddali ves produkt, prisiljeni, da vino vkletarijo. Ves ogrski vinski izvoz bi dobil zopet razmah in bi prišel v stari tir, ako bi se odprla poljska vrata. »Eksistenco madžarskega vinskega trga iz vinogradništva zahteva, da pride čimprej do trgovske pogodbe s poljsko državo.«

Obrnimo ta članek na naše razmere in videli bomo, da vlada med našim vinskim izvozom v Nemško Avstrijo isto razmerje, kakor med Madžarsko in Poljsko. Tudi nam manjka trgovske pogodbe in smotrene gospodarske politike. Ta položaj pa krepol izrabljajo Italijani in Francozi, posebno glede nas, ker uvidevajo, da se niti ne zavedamo, da je postal vinogradništvo velevažen faktor v naši državi.

ZITNI TRG.

V času, ko je vse pričakovalo znižanje žitnih cen vsled ugodnih vesti iz naše države in iz inozemstva, se je pojavila na novosadski žitni borzi cela množica madžarskih in avstrijskih kupcev, ki so v par dnevi dvignili cene žitu, posebno pšenici za več kot 50%. Pšenici je cena kar čez noč poskočila, tako da so nekatere tvrdke, ki niso novega zvišanja predvidele, pretrpele ogromne izgube. Hugo so prizadeti tudi vojvodinski kmetje, ki so po večini pšenico prodali že v klasju po izredno nizkih cenah. Trgovina je radi velikega povpraševanja postala izredno živahnja. Vsporedno s ceno pšenice je porastla tudi cena moke. Sedaj se prodaja nularica na debelo že po 6 din. in še višje. Jasno je, da se bo radi tega dvignila tudi cena kruha in ž njim drugim živilom. Nastala bo zopet nova draginja, ki bo najprej zadela delavca in meščana, nato pa še kmeta, ker se bodo tudi tudi cene blaga dvignite.

Nenaden dvig žitnih cen smatrajo nekateri za špekulacijo nekaterih inozemskih in domačih trgovcev; ker pa cene žita povsod, tudi v inozemstvu, naraščajo, bo temu najbrž vzrok slaba žetev. Iz Rusije prihajajo poročila, da bo letos komaj pokrila lastno uporabo; pa ravno od Rusije so si spomladi zapadnoevropske države obetale ceno žito, ki bo izpodrinilo jugoslovanske in amerikanske konkurenčne. Tudi Severna Amerika ima letos prilično slabjo žetev. Ugodna so poročila iz Argentini, ki bo menda edina prišla pri izvozu v Evropo v poštev. Naša država ne bo mogla dosti žita izvažati. Izjemo bo delala menda koruza, ki kaže, da bo izvrstno obrodila. Za koruso že sedaj zelo povprašuje inozemstvo in vsak dan se odpelje po Donavi z Bratislavou in Dunajem par ladij, polnih koruze. Poleg koruze bomo lahko dobro prodali krompir in fižol. Krompirja bo največ izvozila Slovenija.

Cene žitu so v trgovini na veliko sedaj prilično sledče: Stara pšenica 375—385 din., nova pšenica 370—380 din., zadnje dni že tudi 400 din. za 100 kg, k oruza se plačuje še po 260—265 din., moka nularica je znatno poskočila ter se prodaja po 570—600 din., oves se prodaja po 300 din.

Podružnica Sadarskega in vrtnarskega društva Grajska vas pri Gomilskem ima v nedeljo, dne 3. avgusta, ob 3. uri popoldne v prostorju g. predsednika Ivana Šlander predavanje o sadjarstvu sploh. Predava znani strokovnjak sadjar in drevesničar g. Ivan Dolinšek iz Št. Pavla. Vabijo se vsi člani in sploh sadjarji k obilni udeležbi.

XIII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. — Siegenburg (Hallertau), dne 18. julija 1924. Hmeljniki so že od začetka tega meseca v najlepšem cvetju in obljuhujojo odlično kvalitetno. Če bo vreme prihodnje tedne ugodno, imeli bodo bogato izborno letino. Glede vremena smo letos vendar na slabem. Do obiranja imamo še pet tednov. Rastline imajo letos prav obilo listja, cvetja pa manj. Hmelj potrebuje prihodnje tedne obilo mokrote in sicer prvič zato, ker obilo in veliko listje zavživa in izhlape obilo vode, drugič pa tudi za tvorjenje cvetja in kobul. Ker je pa vsled prebujnega listja zraku in solncu dostop k cvetu zabranjen, bi nastala pri vlažno-toplem vremenu velika nevarnost, da bi začele kobule plesneti. Znano je, da zamore plesnobe v par tednih uničiti vso letino. Nastane pa sedaj suho vreme brez padavin, potem se ne bo mogel poznejni hmelj pripravljati na cvet in že nastali cvet bo prav težko prehajal v kobule, ker bode vso vlogo zavživalo bujno listje. Rastline pa, katere imajo že sedaj zelo orumenelo listje, dajale bodo pa na vsak način zmanjšani pridelek. Potem takem še nimamo pod streho obile letine, o kateri se že piše po vseh časopisih. Loibl. — G. grajsčak Adolf Adorno v Kaltenbergu pri Tettangu na Virtemberškem, najodličnejši hmeljar vsega okoliša, piše v 170. šte

Dopisi.

Podoba pri Račjem. Zblaznel je tukaj sin posestnica Štefan Lah, ki je postal tekom časa nevaren vsej okoli. Bolnik hodi okoli z dolgim nožem ter grozi svoji svakinji, da jo bo prerezel po dolgem in počez tako, da jo mora njegov brat neprehnomu stražiti, da blaznež ne bi izvedel svoje namere. Sicer pa isti neprestanu tuli kakor zverina ter obeta, da bo ob primerni priliki zažgal vso vas in smatrali je, da bo, ako se mu posreči, prišlo res tudi do dejanja. Čudno pa je, da nastopajo vsi znaki umobolnosti tudi pri njegovih materih, ki hoče svojemu sinu in snahi razbiti hišo in pohištvo, ker želite spraviti bolnika v blaznico. Dasi je nekajkrati za las manjkal, da ni izdihnila duše v njegovih rokah, ko jo je hotel zadaviti, vendar noče ničesar slišati o tem, da bi bilo treba spraviti nevarnega človeka na varno. Brat in svakinja sama tega ne upata, ker se bojita, da se bo njegova mati radi tega maščevala. — Kaj pa delajo naši občinski organi? Mi smo mneja, da je dolžnost občine, da napravi v tej zadevi red, kajti sedaj za enkrat govorimo mi, sicer bo za nami govorila sodnija. Gospod občinski predstojnik Zagavec in vi oče Staršinčan ki vas tako grozno skrbijo občinske doklade za ubožce in si mnogo brusite jezik in pete predvsem tam, kjer ničesar ne razumete, vi bi morali vedeti, da bo imela občina mnogo več silnosti in stroškov, ako bo blaznež požgal mogoče vso vas in se bo bolezen razvila tudi pri materi do iste stopnje kot se je pri sinu, ter bo prišlo morda celo do umora, ako ne boste dali spraviti teh dveh oseb pravočasno na varno.

Viničarji, zapomnite si! Od Sv. Miklavža pri Ormožu poročajo: Pri nas imamo občeznanega demokrata gospodarja S., kateri po par. 6 volilnega zakona ne bi smel

ne voliti ne voljen biti. Ta dični mož pa se posebno trudi, da odvrne naše može od Slovenske ljudske stranke in jih pridobi za svojo demokratsko stranko. Posebno se hudeje, da ima naša katoliška stranka tudi viničarje na svoji listi, češ, kaj bodo viničarji njemu davek predpisovali, ki sami davka nič ne plačujejo. Gospodine S., zavedajte se, da tudi viničarji plačujejo davek in to prav velik davek, ne sicer v denarju, ampak s svojim delom. Ko vi še sladko počivate, so viničarji že zdavno na delu. Prepričani smo, ko bi viničarji imeli Vaše premoženje, bi rajši plačali davek v denarju, kakor ga plačujejo s svojim truplom delom. Sicer kot izobražen človek menda veste, da ne predpisujejo davek občinski odborniki, ampak druge oblasti. Viničarji, zapomnite si tega svojega prijatelja S. ter mu dajte pri volitvah tak odgovor, da glasujete vsi za Slovensko ljudsko stranko. Tako, gospodje demokrati! Za danes toliko, drugič če vam bo všeč, objavimo še kaj več, n. pr. kako ste leta 1920 postopali pri volitvah župana.

Stoperice. Sliši se tuintam govorica, da smo Stoperčani zakotni in da je tukaj Bog mahnil s prazno vrečo. Da nismo z vsem založeni, je resnica, vkljub temu pa vrlada pri nas splošna zadovoljnost. Zdražbarske politike ne poznamo, ker smo vsi vneti pristaši SLS, v žup: niji in občini vlada sloga. Uredili in oskrbeli smo si tudi vse potrebno. Imamo lepo štirirazumno novo šolo z dobrim voditeljem, prenovljeno cerkev in župnišče in nove zvonove itd. Nastopile so tudi občinske volitve, pri katerih nimamo nobenega prerivanja, ampak sestavljena je samo ena lista SLS v splošno zadovoljnost.

Sv. Peter niže Maribora. Nekdo se je v zadnjem »Slovenskem Gospodarju« spravil na naše samostojne demokratre, ki pa se sedaj sramujejo pravega imena ter se ime-

nujejo — čuje in strmitel! — »zvezarje«, dasiravno so nas včasih zmerjali s tem imenom. Naredili so s svojo spremembou kakor volk, ki svojo dlako menja, ne pa svojih slabih lastnosti. Pri nas se govori seveda še več. Tako n. pr. vemo, da so propadlega radikalnega kandidata Verliča in trčovskega ata izbacnili iz svoje kandidatne liste zato, ker se ju drži smola. Česarkoli se namreč ta dva lotita, povsod jo zafurata kljub temu, da jima gre jezik kot goski rep. Zaradi svoje vsiljivosti sta izgubila kredit celo pri svojih lastnih pristaših. Pri »samostojni zvezri« je res pisana družba. Od zagrenzenega demokrata preko samostojnih jecljarjev do socijalistov in bivših komunistov, vse se je združilo na »Zadružni listi«. Vina in fleküpe ne bode manjkalo, saj so na tej listi celo trije krčmarji. Čudimo se le nekaterim železničarjem, kako je mogoče podpirati Žerjavove demokrate. Ali še res nimajo dovolj bunk? Posebno značilno za naše samostojne demokratre je, da skušajo premotiti volilce z lažmi. Kaj vse je lagal čez našega župana neki tak trčovski jecljar! Lagal je o milijonih, o frajgrabi itd. Mož si je seveda s tem pritisnil sam pečat obrekljivca in lažnjivca. Sram naj vas bo, če nimate drugega pripomočka za agitacijo kot laž! In še nekaj. Agitirati za volitve z vinom in pivom, to je že stara navada naših demokratov in samostojnežev. Tudi kandidate so na tak način lovili. Nič ne rečemo, naj le plačajo, saj imajo in revetu se kapljice, ki jo ravno on pridelava, ni treba braniti, toda groziti domaćinom, poštem, mirnim ljudem z orjuno, to pa presega vse meje. Imamo priče in dokaze, kako sta dva znana trčovska samostojnežev zagrozila, da će pri volitvah Šentpetrani ne bodo zlepela volili samostojnež-demokrate, bo prišla orjuna nad volilce domaćine. Imenito! Mlečnozobi tuji naj pridejo z gorjačami nad nas domaćine? Ali ni to izdajalsko? Da, da! Ne le lažnjivci so naši samostojnežev, temveč kar je še grše, omi so tudi Judeži. Judežev in lažnjivcev pa ne maramo, da

Menjalnica
za nakup in prodajo valut
Josip Bezjak,

Šolska ulica 5 M A R I B O R Šolska ulica 5

Častna izjava.

Podpisana s tem prekličem in obžalujem vse besede, s katerimi sem v nedeljo, 20. t. m. v vino-gradu v Curnovcu žalila g. Franca Šepca, odvetniškega uradnika v Brežicah. Izjavljam, da sem žalilke izustila le v razburjenosti ter se zato s tem g. Šepcu užahvaljujem, da mi je vse odpustil ter me ni izročil kazenskemu sodišču.

Brežice, dne 28. julija 1924.

Ana Ban, posestnica,
971 Dečna Sela štev. 44 pri Brežicah.

ZAHVALA.

Za vse dokaze iskrenega sožalja povodom smrti nad vse ljubljenega soproga, gosp.

Ivana Naraks

se najprisrješje zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti. Posebno še č. duhovščini, organistu, sorodnikom in vsem, ki so se udeležili pogreba.

Arja vas, julija 1924.

Žalu oči ostali.

ZAHVALA.

Za obitne dokaze iskrenega sočutja povodom bridek izgube našega priljubljenega očeta, gosp.

Matije Janežič,

pos. v Vinskem viju, župn. Sv. Miklavž pri Ormožu

ki je dne 25. julija t. l. po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti, v 75. letu svoje starosti z največjo potprežljivostjo mirno v Gospodu zaspal, se najprisrješje zahvaljujemo. Posebej vlc duhovščini, g. novomašku Staniku Lah, ki je v zelo slabem vremenu in v zadnjih trenutkih prinesel sv popotnico, dalje vsem sorodnikom, domaćim g. g. pevcem, učiteljstvu, občinskim odbornikom in vsem drugim.

Umrlega priporočamo v molitev.

Žalnjoča žena in otroci.

UGODNA PRILIKA

se nudi posestnikom, posebno onim, ki imajo hiše s slamo krite, ker si lahko nabavijo v Celjski opekarni E. Unger-Ullman prvovrstno strešno kakor vsako drugo opeko danes najceneje. Opeka je cenejša od slame. — Pisarna: Celje, Razlagova ulica št. 4. — Tovarna: Sp. Hudinja pri Celju. — Za cenj. naročila se uljudno priporoča

CELJSKA OPEKARNA E. UNGER-ULLMAN.

MALA OZNANILA.

Katera poštena obitelj bi sprejela 7letnega fantka za svojega? Ponudbe na upravo lista pod Posloviljevec. 953

Pekovski učenec močan in zdrav poštenski staršev se sprejme tako: Alojz Božič, pekarna, Frančkovovo, p. Vojnik. 952 2-1

Mlinar, samostojen, dela v vsih strokah v manjših in večjih umetnih mlinih, vesč tudi naprave in izdelovanja bučnega olja, išče primerne službe. Naslov v upravnosti. 946

Oskrbnik, oženjen, 31 let, več vseh v poljedlški stroki spašajočih del, kakor tudi v živinorejstvu in sadjarstvu, ima tudi prakso v lesni industriji, išče primerne službe. Naslov v upravnosti. 950 2-1

Dva čevljarska vajenca se tajo sprejmeta. Hrana in stanovanje v hiši. Maribor, Tržaška cesta 1. 958

Žagarja, samostojnega delavca na venecijanskem jarmu, se tako sprejme. Plača po sposobnosti in dogovoru. Stanovanje in če potrebuje hrana prosta. Oskrbništvo na »Slomu«, pošta Ponikva ob j. ž. 955

Išče se zanesljiv viničar z 4-5 delavnimi močmi pod dobrimi pogoji. Naslov v upravnosti. 943 2-1

Sprejme se pri Viljemu Elsbacher v Ptuju (pisarna Hutter) viničar z več delavskimi močmi, kateri ima tuji oskrbovat 10 glav živine. 945 2-1

Sodarski učenec, močan, se sprejme pri Jožefu Šketa, sodarski mojster, Sv. Lovrenc na Pohorju. 942 3-1

Mlinarskega učenca, pridnega in močnega išče za takoj Ivan Bezjak, tvornica olja v Framu. Mesečna plača 250' - D. hrana in stanovanje v hiši. 934 2-1

Kovački pomočnik, prvovrstna moč, za takojšnji nastop proti primeri placi se sprejme pri Ivanu Burklic, Skorno, Soštanj. 903 3-1

Pošteno kmečko dekle, srednje starosti, dobra gospodinja in kuharica se sprejme v službo pri trgovcu na deželi. Nastop službe v enem do dveh mesecih. Pismene ponudbe na upravo lista. 970

Iščem službo h konjem. Več poljskega dela skozi 20 let. Najraje k vsakdanji vožnji. Vpraša se pri g. Pahole, Poljčane. 972

Nova hiša, 3 sobe, kuhinja, shramba, klet, hlev, lep vrt, sadonosnik, njiva, travnik, trte, četrt ure od mesta (postaje) se po zelo ugodni ceni proda s podelkom vred. Schneider, Devin, Slov. Bistrica. 923 2-1

Proda se majhna hiša z vrtom, 2 sobi, kuhinja; stanovanje tako na razpolago. Dr. Krekova ulica 32a, Studenci pri Mariboru. 976

Pozor! Radi izpraznitve skladniča prodaja železnine po lastni ceni, dokler traja zalog, pri Sergej Vabič, Maribor, Aleksandrova cesta 23. 918 3-1

Proda se takoj lepo posestvo v bližini cerkev sv. Barbare pri Mariboru v izmeri 2 oral, obstoječe iz njive, sadonosnika v vinograda, (nov trejetletni ameriški našad) ter lesena hiša z blevom za kravo in svinje, pod hišo lepa obokana klet, se pod ugodnimi pogoji proda. Primereno za obrtnika itd. Več pove Franc Prekoršek sv. Barbara pri Mariboru. 921 2-1

Hiša, 4 sobe, kuhinja z gospodarskim poslopjem, pol oralne zemlje, ob državni cesti se tako proda za 34.000 din. Grošl, Slivnica pri Mariboru. 910

V najem se da kovačnica. Dve sode, dve kleti, trije svinjaki. Vpraša se pri Jakobu Čeržič, Zg. Duplek pri Mariboru. 888

Lepo malo posestvo blizu Frama se proda ali zamenja za les. M. Obrač, Maribor, Loška ulica 15, 906 4-1

Proda se gozd, 5 oralov, z lepim drevenjem za sekanje (hoja) v ravni legi ob cesti v bližini Mozirja. Natančneje pri: Heleni Matjaž, Mozirje. 899 3-1

Mirna zakonca brez otrok išče srednje posestvo v najem. Naslov v upravi. 965

Proda se okoli 1 oral vinograda z novim nasadom, klet in preša v dobrem stanu. Cena 26.000 D. Izve se pri D. Čokl, Sv. Jernej pri Ločah. 959

Posestvo, arondirano, 3 1/2 oral, lepa lega, rodovitno, četrt ure od Ptuja, na prodaj. Naslov v upravnosti. 966

Rodovitno posestvo ob okrajni cesti pri Mariboru, 3 velike bijke, veliki travnik, sadonosnik zidana hiša, klet, hlevi za živino in svinje, se ugodno proda. Cena 200.000 D. Pojasnila daje Šepc, Maribor, Grajski trg 2. 968 2-1

Gledališki oder, 15 različnih scen, kompleten, se radi presebitve takoj proda. Vpraša se: Karol Tratnik, gospodar Kat. pom: dr. Maribor, Orožnova ulica 3. 967

Na prodaj je stroj za izkopavanje krompirja, v dobrem stanu, prihrani 2/3 delovnih moči. Naslov v upravnosti. 956 2-1

Proda se takoj 6 HP parna lokomobilna z mlatilnico vred, angleški izvor, v dobrem stanu. Cena primerna. Naslov v upravnosti. 962 2-1

Steklenice vseh vrst kupi trgovina Posch, Maribor, Koroška cesta 20. 947 3-1

Proda se močen šivalni stroj za krojača ali šivilo. Maribor, Koroška cesta 85. 957

Bordo za tamburaške zbole, popolnoma nov in nerabljen, se poceni proda. Kje pove uprava ista. 911 3-1

Suhe gobe, brinjevo olje in fižol kupuje po najvišjih dnevnih cenah ter prosi za povzorne ponudbe trdka Fr. Sirc, Kranj 870 26-1.

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturale blago na najcenejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor, Vetrinjska ulica št. 15. 715

Gotovi moški obleki, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturale blago na najcenejše vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor, Vetrinjska ulica št. 15. 715

Rudečko, solnčne pege in vse nečistosti v obrazu

prežene pri dnevnih uporabah prav temeljito edinole

Rožni sneg! Cena 10.— Din. Lekarna „pri Zamoren“

Karol Wolf, Maribor, Gospodska ulica 12.

STAMPILJE vsake vrste
K. KARNER GRAVER MARIBOR, SLOVENSKA J. 3

V novi obleki

bi nas komandirali. Dne 10. avgusta bomo volili domačine, poštene in krščanske može, katerim lahko mirno zaupamo občino, a samostojnežem-demokratom bodemo dali laufpas. Živila naša Slovenska ljudska stranka! — Prosim, g. urednik, prihranite v Vašem cenj. listu prostora še za prihodnjic. Je še veliko zanimive snovi za vse, za nas in za nasprotnike. To bodo debelo gledali naši samostojno-demokrati strici!

Sv. Barbara v Slov. gor. Naš šomašter se strašno jezi, ker morjo v »Gospodarji« zamorca šiplati. Pa naj se jega in za Koenskega rihtara nede žajte nikol zmenkalot! Za prvega tolko tou briga, da ži rejsn taužnate obečate za tou, da bi biu takri rihtar, ki bi ga lehko on komandiro, pči bi šla zavolo tega cejla gmajna k vragi. Zavolo tega su ga pr posojilnici vüm vrgli, či še zaj nede dnu mira, pa mu bomo s čim drágim stopili maslo na glavi. Či de se zavolo tega vtopiu, de si san kriv. Šabeder pa je tudi rihtar, da ga neje v Jugoslaviji! Za steze se tikou briga, da misli, ku hitro de drgoč rihtar, s Pariza prštelat eroplane, da do silehko vozili lüdi vse kaj do nüčali, pa nede treba po blati hodit. Dokl pa še eroplani nedo prišli, bu pa on davo firšpone, da se nede zavračalo nu rihtara šinfalo, pa dragih dohtarjev plačivalo! To pa bo vse čisto zapstujn, če vsek de piti dobiu cuj, tikou ku te, ku su ga volili. — Na letnici pondelek je tudi pubare po glavah mlato z glazami in stolicami, tikou, da so gratli čisto divji in je le edn vstano mrtev. Pa samo zavolo tega, ki sta se dva neke zaštrajtala! To je nej prav, kaj se je zgodilo, še veči škandal pa je, da je biu rihtar tega kriv. Nej noben čudež, če so pubari beli tako divji, da su v tistem Kr. bujli, čudež bi pa mnogo bit, či bi Korejanci bli tako nori, da bi drgoč Šabedra volili . . . !

Puščava. (Blagoslovjenje novih zvonov). Svetovna vojska je vzela tudi romarski cerkvi Device Marije v Puščavi zvonove. Dolgo so jih pogrešali domaći farani in romarji; kako milo so prej doneli vabeč v lepo veličastno hišo božjo; pozdravljač od blizu in daleč prihajoče romarje, častilce Matere božje. Škoda jih je, vzdihnil je marsikateri, posebno »ta velikega«, ki smo ga daleč slišali, kdaj bomo dobili druge. — Ta želja se je končno izpolnila. Dne 3. avgusta t. l. bodo tri novi zvonovi blagoslovjeni in potegnjeni v stolp. Pri tej slovesnosti bo zjutraj ob 8. uri sv. maša, potem še ena in ob 8. uri bo blagoslovjenje, potem se znovi vzdignejo v stolp in na to bo pridiga in peta sv. maša. Blagoslovil jih bode prečastiti gospod kanonik dr. Maks Vraber.

Ribnica na Pohorju. Po pretekli dveh let dobimo iz tovarne Bühl 4 nove bronaste zvonove. Veliki bo tehtal blizu 2000 kg, mali pa 560 kg. Te zvonove bodo na Jenejevo nedeljo blagoslovil g. stolni prošt Martin Matek. V Št. Janžu bo dva zvonova blagoslovil gosp. dr. Ant. Medved. Pri župni cerkvi bo ravno 50 let, kar so bili v vojni odvzeti zvonovi novi.

Sv. Anton v Slov. gor. Vzori in boji Kat. bralnega društva pri Sv. Anton v Slov. gor. Govoril ob slavnosti 30. letnice dne 13. 7. 1924 g. Rado M. Vsak desetletje v zgodovini našega bralnega društva ima nekaj značilnega, kar je v zvezi ali s kulturno zgodovino našega naroda ali s svetovno zgodovino. Lahko si mislimo, da je najbolj tem na stran v povestnici našega društva pač zadnje desetletje. Vojska, ki je morila fante in može, je vsako društvo dušila kakor mora, pa tudi naše. Ko rožlja orožje, morajo molčati muze, to je prosjeta in lepe umetnosti, pravi že stari latinski pregor. Tajniški zapisnik kratkomalo pravi o tej dobi: Za veselico itak ni več časa v teh resnih in žalosti polnih dnevih; tudi z raznimi predavanji in shodi

se je moralno prenehati, ker so se našli ljudje, ki so s svojimi strupenimi jezikli zlorabljal takšne shode. Sicer se k tej točki še povrnemo nazaj. A zdaj se hočemo podati k zibelki društva. Ustanovitelj mu je bil leta 1894 takratni kaplan g. Alojz Cizerl. Pravila so izborni sestavljeni, tako da ni dvoma o tem, da društvo mora biti odločno krščansko. V § 16 se namreč pravi: »Bistveni znak društva vendor mora sploh ostati I. rimsko-katoliški in 2. slovenski, v drugačnem slučaju se društvo mora nehati.« Prvi odbor je bil takole sestavljen: Ivan Jurancič (predsednik), Jožef Tušek star., Alojz Cizerl, Jakob Balaskovič. Od teh razen g. Cizerla živijo še vsi. Posluževalo so se društva redke hiše, ki so bile že zavedne. Priprosta škrinjica s knjigami, pozneje ena miza, to je bil ves inventar. Knjige je društvo vezal t. član Franc Dvoršak. Pri izposojevanju je vladal v zoren red; časopis »Slovenski Gospodar« in nekateri drugi so šli od rok do rok. Društvo je imelo svoj sedež v šoli. V društvu je vladala prvo desetletje neka sloga, ki pa je seveda bila od tistega časa naprej kaj čudna in nenaravna, odkar so naši dobrí može, v strahu si za društveni prostor, se dali komandirati deloma od enega jungovca, to je bilo v tistem času toliko kot sedaj orjunc, deloma od enega štajerčanca. — Drugo desetletje društva se je začelo v znatenju probujene mladine. Še prej, kakor na Kranjskem, okoli leta 1904, je na Štajerskem zavrselo: Mladina na plan! Zasedi in napolni društvene prostore; organiziraj se v mladeničkih in dekliških zvezah, da bode več življenga v društvi! Zgodilo se je. Od tistega časa so društvo kakor prenovljena. Od 15 do 20 je poskočilo število članov na 90—100. Seveda je imelo mladinsko gibanje svoje sovražnike v nemškutarji in liberalizmu, ki sta vedela, da se organizira boj proti njima. Tudi naše društvo se je prerodilo. Sreča je bila, da je takrat kaplanoval tukaj g. Ognješlav Škamlec, ki se je zavedal važnosti trenutka; on je društvo preustrojil. V njegovem smislu sta društvo vodila tudi dva nasledna kaplana Lasbacher in Erhartič, zadnji je nabavil tudi novi oder (1913). Tajniški zapisnik iz te dobe pravi: »Odbornikom je bilo to novotarjenje neljubo. Radi bi videli, da bi ostalo vse pri starem. V društvu bi radi videli samo inteligenco svojih nazorov.« Poleg iger so se sedaj vršila tudi predavanja na mesečnih sestankih. Neugodne razmere za društvo v zadnjem desetletju sem že omenil. Vojska je trajala sicer

le pet let, a vrgla nas je nazaj za 15 let. Knjige, časopisi so postali dragi blago. Malokdo še tvega denar za kaj takega. Z eno kromo udnine se je prej kaj kupilo, za 10 K sedaj pa prav malo in redki so, ki jo plačujejo. Boj za obstanek, za vsakdanji kruh, za tudi slepi materializem je krv, da se duševno delo ne ceni. A mora priti zopet do veljave! Društvo je v celem priredilo nad 40 iger. V prvi dobi sta na odru nastopala tudi mlada dva Tušakovka kakih desetkrat. Naše društvo nam dela velike skrbi. Na zeleno vejo bi prišlo šele, ko bi imelo svoj stalni sedež. Vendar je razveseljivo to, da se ga mladina oklepata. To nam daje pogum, da za društvo žrtvujemo še več in nam ni žal truda. Bog živi!

Ormož. V sredo, dne 23. julija smo položili v prenari grob vzornega dijaka-drugošolca semeničana Maksa Filipčiča, ki mu je kralka zavratna bolezen upihnila luč življenja. Vse, ki smo ga ljubili, tolazi le zavest, da Bog to nedolžno cvetko utrgal za to, da jo presadi v svoj nebeski vrt. N. v m. p.

Sv. Andraž v Halozah. Dne 28. maja t. l. je bil izdan ukaz, s katerim se je upokojil tukajšnji nadučitelj g. Vinko Stoklas; povodom razrešenja službe se mu je izkrekl pohvala in priznanje za njegovo mnogoletno, neumorno in zelo uspešno šolsko in izvenšolsko delovanje. Rojen je bil v Šmarju pri Jelšah leta 1866; rajniki veleč. g. Mat. Stoklas st. bivši dekan v Braslovčah in pa preč. g. Mat. Stoklas ml., župnik v Zabukovju, sta njegova sorodnika. Služboval je celih 40 let, od teh 31 let tukaj kot šolski vodja. Tu je tekla njegova moška doba, tu je gledal haloški rod, tu je gledal njegovo veselje in žalost, njegovo delo in trpljenje. Iz skromne dvozrednice je postala šola štirirazredna, stara šola se je opustila in zgradila se je tiš pred izbruhom vojne nova palača za 84.000 kron, katera bi stala dandanes gojovo težke milijone. Poleg požrtvovalnih davkoplacovalcev je imel z izvršenjem stavbe nebroj skrbi, razven tega pa še z namero štajercijancev, kateri so hoteli imeti svojo ponemčevalnico. V složnem delovanju s prečastito duhovščino se je namera nemškutarjev docela preprečila. Ko je svoječasno trtna uš uničila haloške vinograde, je takoj videl, kje in kako je treba zastaviti delo za obnovitev vinogradov. In lotil se je dela z mladeničkim ognjem in železno, vstrajnostjo. Učencem je bil resen učitelj, kateri je z občudovanjem vredno marljivostjo, potrežljivostjo in ljubezni oskrboval izročene mu nežne otročice, skratka, kot idealni učitelj je bil res navdušen za svoj idealen poklic. V vsemi družbi je bil rad dobre volje in vrlo zabaven govornik napitnic. S prečastito duhovščino je deloval v najlepšem soglasju, dobro vedeo, da v slogi je moč. Kot vinogradnik je sam na svoji koži najbolje občutil, kje kmeta čevelj žuli; kot tak je gojil ljubezen do trpečih in tlačenih Haložanov. Šolska oblast je vpoštevala njegovo marljivo in vstrajno delovanje; zato je tekom službovanja prejel nebroj priznanj za vestno delovanje; a v panogi čebeloreje in vinarstva si je priboril premijo v zlatu. Vsi pa, ki ga poznamo in cenimo, mu želimo, da bi še mnogo let gledal, kako lepo se razvijajo sadovi njegovega dela! Z iskreno željo, naj ga Bog še dolgo ohrani v črstem zdravju, izražamo prepričanje, da se bode po upokojitvi posvetil narodno gospodarskemu delu. Sosed.

Leskovec. Izobraževalno društvo uprizori ob dnevi 3. in 24. avgusta v šoli takoj po večernicah prelepo igro: »Zmagaj najsvetnejšega Zakrameta«. Sedeži 5 D, stožišča 2 D. Dobicek gre za novi oder. Prijatelji srčne ljudske izobrazbe pride!

Leskovec. Za občinske volitve imajo tri občine samo po eno listo: Skorošnjak SLS, Velika Varnica SLS 8, HRSS 1, Sv. Andraž—Leskovec SLS 5, HRSS 4, Veliki Okič ima dve listi SLS in še eno, najbrž JDS, ki pa se skriva pod gospodarsko in vinogradno stranko. — Okičarji, ne streljajte na slepo! SLS je najboljša gospodarska in vinogradniška stranka. Pašiča in Žerjav le vstran!

Loče pri Poljčanah. Bogato se je obnesla letošnja žetev, v okolici Žbelovske gorice, še bogatejša pa po ravnici Prenuške posestnice; dal Bog v prihodnje enako žetev; veliki lipi dosti cvetov, pod lipu pa manj govora; le bruno prej iz svojega očesa, potem pezdir iz očesa soseda. Organizacijo pustite v miru!

Vrbje pri Žalcu. Poturica je hujši od Turka. Ta prislovica se še vedno uresničuje v mnogih slučajih. Nov dokaz za to je Franc Ribič, p. d. Klok v Vrbju. Predzadnjikrat je bil izvoljen v občinski odbor žalski na listi Slov. kmečke zveze, ker se je hlinil njenega pristaša. Kmalu je uskočil in držal v občinskem odboru z liberalno-samostojnim Žalčanom. Pa to bi še ne bilo najhujše! Začel je zabavljati in neusmiljeno vdrihati po pristaših Kmečke zveze, zmerjati jih s »prokletimi klerikavzarji« in jih celo dejansko napadati. Stepel je Košaka star., obdelal z nožem njegovega sina, da je hodil obvezan več tednov. Lotil se je pred par dnevi okrog poldneva zopet našega pristaša Jurharja in mu pretil z nožem ali pilo, obdeloval ga je s kamnenjem in mu prizadejal močne bolečine. Pri tem ga je obkladal z grdimi priimki, kakor »farški podrepnik, klerivazar« itd. Prva dva sta mu s sodnijo prizanesla, poslednji pa mu ne bo. Sramota je ta surovež za vse Vrbje, ki je z malenkostnimi izjemami v taboru Slovenske ljudske stranke. Vse obsoja pijačega pretepača Kloka, ki ima že več polodraslih otrok. Mnogi pravijo, da mu surovost gleda že iz obraza. Drugikrat še kaj več o viru teh nesramnih hujskarjev proti našim pristašem. Verbenke razmere se morajo dobro osvetlit.

Grajska vas. Na razna vprašanja, kaj je s spomenikom v Grajski vasi, odgovarjam: Spomenik v vojni padlim vojakom občine Grajska vas bo izgotovljen koncem prihodnjega meseca t. l. Slavnostno odkritje se vrši nepreklicno dne 7. septembra t. l. Sosedna društva prosimo, da ne prirejajo svojih prireditv na ta dan.

Laško. Hranilnica in posojilnica v Laškem (v kranjiji) obhaja dne 4. avgusta t. l. 25 letnico svojega obstanka. Ob 8. uri bo v nadžupnijski cerkvi sv. maša (daruje mil. gospod kanonik Fr. Časl), nato v društveni dvorani zadružno zborovanje. Vabljeni vsi prijatelji zadružništva.

Požela. Katoliško prosvetno društvo je uprizorilo dne 20. t. m. žaloigro »Sovrašto in ljubezen« v 5. dejanjih ob velikem številu glađalcev. Igra je polna gajljivih prizorov, ter jo tudi drugim društvom priporočamo. Ker je še igra v rokopisu, se naroči pri g. Lojzetu Zorenč v Št. Petru pod Sv. gorami. Bog živi!

Zagorje pri Pilštanju. Tridnevničko v čast Materi božji, takozvano »Lovrenško«, obhajamo letos v Zagorju 8. in 9. avgusta in se začne z večernicami že v četrtek. Dobrodošli nam častilci Marijini te dni v Zagorju pred tronom Matere Božje, kjer se bodo opravljale pobozne svečanosti. Ljubljeni romarji, pohitite k Mariji, in ne strašite se posvetnih težav na potu in ne sovražnikov križa Gospodovega. Čim več zaprek ter ovir in čim težavnejša je hoja na božji poti, tem več zasluzenja in plačila boš prejel. V ljubezni do Boga in Marije ne pozna strahu, dasi je prepreči najhujše. Marija govori: »Blagor njim, ki ohranijo moja pota.«

Koprivnica pri Rajhenburgu. Pred tedni smo že poročali, da je koprivniški g. župan sestavil kandidatno listo za občinske volitve pod čudežno firmo »Vseslovenske delavsko-kmetske stranke«, ne zavedajoč se, da je nasledil nekomu in dal svoji listi pristno komunistično ime. Danes lahko poročamo, da ga že radi tega glava boli in da ga je že sram tega imena. Gospod župan, mislili ste, da se boste postavili, pa ste ga pošteno polemili. Prav se vam zgodi! Kot pošten krščanski mož bi spadal v Kme »o zvezu in samo v to in ne zdaj v to, zdaj v ono stranko, kakor si jo pač kdo v svojem samoljubju in koristoljubju izmisli. Radovedni smo, kako se bodo počutili drugi vaši kandidati, ki so podpisali varšo listo, ne da bi pogledali na naslov, ko bodo zvedeli, da kandidirajo kot komunisti. Menda se jim še nikdar ni kaj takega sanjalo. Zgodi se jim pa čisto prav! Zakaj pa ne pogledajo prej, kaj podpisujejo, in zakaj ne vprašajo za svet mož, ki so o vsem dobro poučeni in ki bi prišli na dan s pošteno in odkrito besedo, ki je ta, da je za koprivniškega kmeta in tudi trgovca kakor tudi za duhovnika edino Kmetska zveza, oziroma Slov. ljudska stranka prava in poštena stranka.

Fran Wernig, okr. ekonom.

NA KOMISIJI V PREVALJSKEM OKRAJU.

(Gospodarski potopis.)

Dobila sva nalog — živinozdravnik Kolenc in jaz, — da morava izvršiti licencovanje in premovanje v prevaljskem okraju. Domenila sva se, da se bova sestala na mestu prvega ogleda živine, na najbolj oddaljeni točki najinega poto — v Črni. Lep pomladanski dan — prisijalo je po večernem, pustem deževju prvo pomladansko solnce — je menda vplival, da sva se glede potovanja dogovorila prav površno in nisva predvidela potrebu skupnega odhoda. Kdor pozna tukajšnje krajevne in prometne razmere in spremljivo aprilovo vreme, bo najino površnost gotovo žigosal kot veliko lahkomislenost, kajti pri slabem zimskem in pomladanskem vremenu je podrobnejši načrt za potovanje v tako oddaljen gorski kraj kot Črna neobhodno potreben.

Pripisovali sva si morala torej samemu sebi, ako sva se nekega zgodnjega, mračnega in deževnega jutra znašla na postaji v Dravogradu, oba vsa obupana in negotova glede možnosti, kako dospeti v sedem ur pešhoda oddaljeno Črno. Udana v božjo voljo in v pričakovovanju, da naju reši še kak nenavadni slučaj iz težke zagate, se peljeva z vlakom v Prevalje. Ura je bila že osem, ko sva dospela v Prevalje in ob 10. uri bi morala biti že v Črni. Pai napraviti sedaj, kdo nama svetuje kaj pametnega? Dež je lil kot iz škafa, cesta pa je bila tako razorana in zgrajena, da ni bilo misliti na možnost priti peš ob določenem času na odrejeno mesto. Računala sva že na dražino ozkotirne železnice, ki pelje proti Črni v Žerjav, a tudi ta je danes izostala. Radi tega nam ni preostalo drugega, kot najeti voz, ali — v sedanjih gmotnih razmerah »nečuveno« za državnega uradnika — najeti avto, ako sva hotela dospeti še pravočasno k komisiji. Pogodila sva se z mladim, tihim fantom-šoferjem, da je naju peljal za 300 dinarjev v Črno in nazaj. Namestila sva se udobno in široko v avtomobilu ter sva poskusila uživeti v občutku mogočne samozavesti onih srečnežev, katerim je usoda naklonila avtomobile kot udobno prevozno sredstvo. Povabilo sva še prijaznega starega kmetiča, ki jo je mahal peš iz Libelič v Črno, da je prisedel k nama.

Dež je lil in veter je zacijal, da nam je postajalo v skrbno pokritem avtomobilu tesno. Obupavala sva nad uspehom sejma in licencovanja v Črni. Naš pesimizem pa je še znatno narastel, ko smo se obrnili pri velikem in samotnem domovju »pri Polanarju« v ozko, vijugasto in vsled deževnega vremena mračno dolino proti Mežici. V naglem diru je vozil avto in je poskakoval iz ene

In ko smo bili sedaj na naši namembni postaji, se nam je bilo treba podati takoj na naš strokovni posel. Pregledovali, odpirali in licencovali smo v dvorišču znane slovenske, kmetske gostilne »pri Matevžu.« Ker se je vsled deževnega vremena in vsled velike oddaljenosti posameznih posestnikov prignalo le malo živine k licencovanju, sva imela z g. živinozdravnikom le malo izbire. Licencovati sva pač morala vse, kar se je baš prignalo, četudi sva ta način strokovnega dela izvrševala le nerada in skorajda s težkim srcem. Težko nama je bilo priznati za plerne živali, ki so jedva, jedva odgovarjale. Tem težje nama je bilo licencovanje ob zavesti, da črpanjci, koprivniški in javorski kmetje svoje dohodke večinoma iz živinoreje in da se nahajava v planinskem kraju, kjer bi morala govedoreja biti na višku.

V Crni posluje sicer prav delavna kmetska podružnica. Njena naloga bi bila, da v bodoče posveti govedoreji večjo pozornost in da se v tem oziru vzgleda v sosedne Razborčane in Solčavane. Za črnsko-koprivniški okraj je predvsem treba dobrih plemenjakov, marijadovcev in je potrebno tudi umno in skupno delo v govedoreji. Kmetsko ljudstvo v tem okraju je izvečne — deloma že iz potrebe — dovetnejše za gospodarski napredok in za pouk kot v našem goratem Pohorju.

Ko sva ostavila najino nalogu in sva se še razgovarila s prijaznimi, vedno dobrodrušnimi in odkritosrčnimi črnskimi kmetovalci — njih vesela narav je še čisto slovensko koroškega značaja — o raznih strokovnih zadevah, sva se še razgledala po slikoviti, romantični Črni. Pravo gorsko gnezdo med divjimi, belimi skalami, ob šumeči, zeleno-beli Meži. Le malo vrtov, zelenih trat in travnikov je videti ob strmih pobočjih, ki visijo z vseh strani proti vasi. Ozki dolinici odpirate Črni pot proti Topli, Koprivni v Solčavo in proti St. Vidu, preko visokega gorskega grebena v Šoštanj. Črna naliči bolj majhnemu, kompaktnemu, staremu mestecu, kot pa kaki vasi. Razvajeni tuji, ki prihajajo občudovat ta divni in v industrijskem oziru tako zanimivi kot naše domovine, najdejo sigurno zavetisce v moderno opremljenem hotelu »pri Prahu«, 2 km oddaljen, na cesti proti Mežici se nahaja znameniti svinčeni rudnik Žerjav, ki se nahaja pod spremnim vodstvom angleških strokovnjakov. Rudnik s svojimi stotinami delavcev pravzaprav gospodarsko vzdržuje in oživila Črno. Privabil je delavce iz vseh sosednjih slovenskih krajev, vse eno pa se še skoraj povsod uveljavlja stara koroška dobro dušnost in deloma tudi še zginevajoče in umetno vzdržano nemštv.

Po kratkem pregledu po vasi sva še pogledala v našo kmetsko gostilno »pri Matevžu.« V tem času pa je že govorilo tudi vino svojo besedo in razgovori v gostilni so bili že prav živahni in hrupni. Cigan-domaćin je v kotu zakajene sobe igral na citre in je privabil vso veselja in petjažljivo mladino k sebi. Citre, milodoneče citre, ki tako lahko očarajo planinca-Korošca, in popeljejo njegovo mehko, dovetno dušo v tiko, prostrano, zeleno ravan, v bajne jelšove loge ob sumeči, deroči Dravi, na samotno, s temnimi gozdovi obdano obal tihih planinskih jezer in mu isti mah pričaraj ostrune skale, visoke jasne gorske grebene in divje žuboreče gorske potoke naših Karavank. Citre, milodoneče, tihega veselja in življenja polne citre so tudi med veselim, kmetskim narodom v črnski okolici zelo razširjeno narodno godalo.

Ko sva se z g. živinozdravnikom pripravila že za odhod, se je k nama pridružil inteligenten, mlad kmet iz okolice Mežice. Pravi tip naprednega podjunskega kmeta. Nekako bojaljivo se je sprva prisedel k nama, potem pa je postajal vedno zgovornejši in si je prizadeval, da nama v kolikor mogoče izbranih in lepih besedah popiše krajevne gospodarske in politične razmernere. Razgovarjal sva se še pozneje o tem kmetu, ki nama je dal povod, da sva začela razmotrovati o značilnih in bistvenih razlikah med koroškim in pohorskim kmetom. Pohorski kmet je miren, preudaren, težko dostopen in malce neokreten, narod od Guštanja in Kotelj naprej pa postaja že živahnejši, veseljši in dovetnejši za vse nove pridobitve. Konzervativni pohorski kmet se ne prizadeva posebno, da bi se prilgil v vedenju in običajnih meščanu, dočim priprosti slovenski Korošec pri vsaki priliki posnema v govorenju in obnašanju meščana. Pohorec samozavesten in trd, prav nič ne hrepeni po meščanski družbi in se je celo izogiblje, slovenski koroški kmet pa se s svojo dovetno naravo čuti srečnim, ako se more uveljaviti tudi v gospodski družbi iz mesta. V koliko so te značilne poteze različnih značajev našemu skupnemu narodno-kulturnemu razvoju v korist, oziroma v škodo, je sodila in bo še sodila zgodovina ter naša gospodarska bodočnost.

Mudilo se nama je ter sva radi tega povabila našega novega znanca, kmetovalca iz Mežice, da je prisedel k nama v avto. Počasi poženemo naš neokretni voz, vedno hitereje in glasnejše drdramo iz Črne in naenkrat nas izven vasi objame zopet ozka soteska, s slikovitimi, strmimi skalami in z močno narastlo, glasno žuborečo Mežo, ki nas stalno spremlja, zdaj manj, zdaj bolj oddaljena od ceste.

Ko smo že ozrli neposredno pred seboj vas Mežico, se nam je razširil pogled tudi na levo in na desno, na zeleno ravninico in na gorate stranske obronke s samotnimi kmetijami. Prav ta hip nas je iz mračnega, deževnega dneva prav prijazno in ljubko pozdravilo toplo spomladansko sonce. In zato smo tudi majhno nezgodo pri našem starem avto-vozu sprejeli in komentirali le z nagaivo-zlobnimi dovtipi. Našemu spremnemu kmetu-spremljevalcu bolj kot šoferju smo se imeli zahvaliti, da smo mogli zopet naprej. Samozavestno je naš Mežičan povdarjal, da ima doma dva bencin-motorja ter da se vsled tega razume tudi na mehanizem avtomobila. Resničnost svoje trditve je potem dokazal pri naši nezgodi s prav spremno pomočjo.

(Konec prih.)

Zaklad

vsake dobre gospodinje
je močno in lepo perilo,
kar pa je edino mogoče,
ako kupite

belo platno

v veletrgovini R. Stermecki v Celju, kjer najdete velikansko zalogo in čudovito nizke cene. Lastna manipulacija in import. Trgovci engros cene — Cenik zaston!

Preselitev.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da smo preselili našo mehanično delavnico iz Tržaške ceste štev. 16 v
Vojašniško ulico 13.

Isto smo s potrebnimi stroji uredili ter se popravila točno in vestno izvršijo.
Priporočamo se cenjenim naročbam ter beležimo s velespoštovanjem

Divjak & Gustinčič,
mehanična delavnica,
Vojašniška ulica 13 Maribor Vojašniška ulica 13

Okrogel les

smreka hojka od 2 m dolgosti in 20 cm srednje debelosti naprej se kupi. F. Toplak, Polzela. 399 3-1

SVARILO!

Potpisana svarilna vsakega, da ne da mojemu možu, Jakobu Mir, zidarskemu mojstru v Račkem vrhu 25, kaj na upanje, ali na pósodo, ker nisem za njega v nobenem slučaju plačnica.

Rački vrh, dne 20. julija 1924.

960 Alojzija Mir, posestnica.

Zamenja oljnatih semen

Nakup deželnih pridelkov!

L. BREZOVNIK,

trgovina mešanega blaga

Glavni trg **Vojnik** Glavni trg

Ustanovljena 1897.

Priporoča svojo bogato zalogo manufakture, svilenih robcev, svile za predpasnike, volno za moške in ženske itd. železnino, steklo, specerijsko in kolonialno blago. — Postrežba solidna, blago prvorstno, cene zmerne!

Nakup jajc!

Nakup mleka

Pepček in Tinček.

Pepček in Tinček iz šole gresta,
ter si med potoma nekaj povesta,
Pepček Tinetu veselo novico pove,
da šel z mamo v trgovino k „Drofeniku
v Celje“ je.

Po kaj? ga vpraša Tine uljudno,
po obleko za birmo, dokler ni še zamudno,
ker le tam se da tako poceni kupiti,
da zamorem namesto ene dve obleki
nositi!

Somišljeniki inserirajte!

Dražbeni oklic.

Dne 6. septembra 1924, predpoldne ob 10. uri bo pri podpisem sodišču v sobi št. 10. dražba nepremičnin zemljiščna knjiga Cerkvenjak, vl. št. 118, cenična vrednost: 4.910 D 50 p, vrednost pritikline: 30 D 35 p, najmanjši ponudek 3.290— D.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okraino sodišče Sv. Lenart v Slov. gor.

dne 15. julija 1924. 938 3-1

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 CELJE (Bivša graška mitnica) 12-149

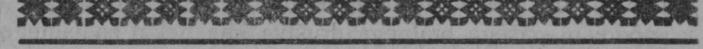
priporoča svojo bogato zalogo dežnikov domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

„Jugometalija“, Ljubljana

izdeluje vse vrste bakrenih kotov, nadalje vseh vrst klaparska, ključavnica in vodovodno-inštalacijska dela. Znižane cene. — Točna in solidna postrežba.

KOLODVORSKA ULICA 18-20

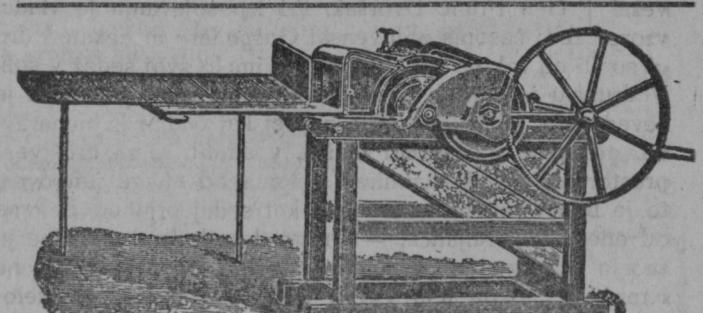

Vremenski preroki.

Če z ledom ti streho
razbil je Matija,
pa v Račju opeko
ti nudi Zofija.

Ob Jurju če zebe
te v strgani koči,
opeko tiv Račju
si urno naroči.

Če Filip dal kmetu
prehladno je vreme,
kmet urno naj v Račju
opeke si vzeme.

Mlatilnice za 12.500 kron

lepe, močne, na kuglasta ležišča s težkim zamahalnim kolesom (Schwungrad). Velika zaloga vseh vrst plugov, osipalnikov, okopalnikov in bran, kakor tudi vse vrste poljedelskih strojev, dobite pri meni 10 odstot. ceneje, kakor pri vseh drugih tovarnah. Za vsaki stroj se jamči. Sprejme se v to stroko zastopnik proti mesečni plati in proviziji.

Se priporoča

Jakob Pučko

trgovina s poljedelskimi stroji.

Ormožka cesta, PTUJ. Ormožka cesta,
(Tik sejmiča.)

Bobro obuvalo je SUTTNERJEVO OBUVALO!

Ne nadkriljivi v trajnosti in primerni obliki so čevlji za gospode in močnega finega usna! Elegantni in moderni čevlji za gospode in dekleta! Dobri in komot nizki čevlji in sandale! Bogata izbiro obutve, paromnic (ho-senträger) športnih kap nudi vam slavljani Suttnerjev cenik, v katerem boste našli različno namizno orodje, škarje, žepne nože doze za svalčice in tobak, brivski aparat, nažigači, verižice, kratne obeske in vse, kar želite, z sebe ali za darila.

Tudi kosmetični Elsa-preparati lekarnarja Eugen V. Feller v Stibici, Elsa-lilino-mlečno milo se morejo priložiti radi udobnosti odjemalcev. Zahtevajte krasni katalog, za katerega je treba poslati samo 2 Din. za poštuno:

SUTTNER, Ljubljana
št. 992, Slovenija.

ZVONARNA IN LIVARNA

ŠT. VID NAD LJUBLJANO

v lava

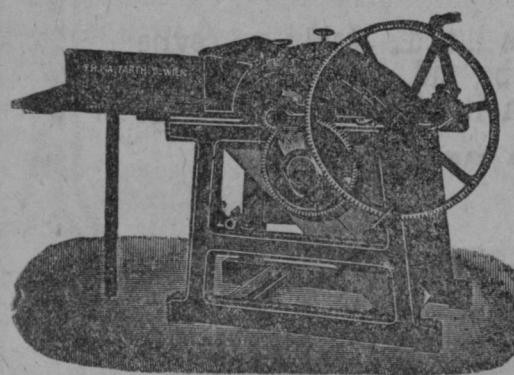
BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji ceni. Kupuje stare in razbite zvonove po najvišjih cenah.

Kdor hoče kupiti zelo poceni

naj gre v prodajalne

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

pališkov, broperilnikov, enojničnih in vodnih sesaljk, travniških bran, štedilnikov, kovaških mehov itd. Cene nizke, plačilni pogoji upodni. — Mlatilnica za ročni in viteljni pogon že od K 12.500 — naprej. — Vsesakor pa priporočam, da gg. posestniki nekoliko več izdajo ter si nabavijo akoravno nekoliko dražje a boljše blago. — Na vprašanja točna pojasnila, na željo prideam tudi sam, posebno pri nakupu viteljev, k gg. posestnikom. — Osterbam tudi prvovrstno zidno in strešno opeko po ugodnih pogojih.

IVAN HAJNY, Maribor, Aleksandrova cesta 45.
(Nasproti glavnega kolodvora.)

Oglas v „Slav. Gospodarju“ imajo najboljši uspeh!

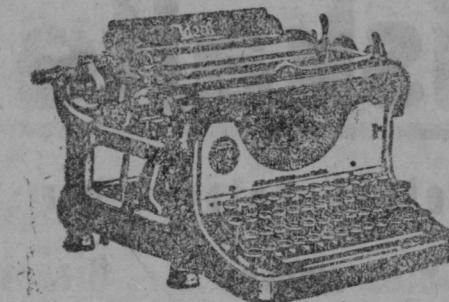
Zdravilni zavod Vila dr. Pečnik,

zdravniška penzija, Rogaška Slatina. Vodilni zdravnik dr. Pečnik sprejema celo leto, tudi po zimi, bolj lahko bolne na zdravljenje v zavod, sprejema v Rogaški Slatini bolnike in daje informacije.

820

ZLATA JAMA!**Dalmatinska klet**

v večjem mestu Slovenije se proda radi bolezni. Zelo dobitčanosno podjetje, kajti mesečno se izči 120—150 hl vina! Potreben kapital okrog 250.000 din. Pojasnila daje: Oglasni in reklamni zavod Fr. Vorsič naslednik, Maribor, Slomškov trg 16.

Najboljše pisalne stroje

dobavi tudi na mesečne obroke proti jamstvu

THE REX CO.,

Predal 76. LJUBLJANA. Predal 76.

Zahtevajte prospekt in ponudbo!

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

(poprej pri Belem volu)

se je preselila 1. junija 1924

v svojo hišo na Cankarjevi ulici št. 4

pritlično

poleg davkarje. Pri Ljudski posojilnici je najvarnejše nalogen denar in se obrestuje najugodnejše.

748 13-4

Pozor!

Priporočam cenjenim posestnikom, da se pri nakupu poljedelskih strojev in orodja zaupno obrnejo na moje dolgoletno podjetje. Za prvovrstno blago jamčim. Razpolagam z veliko zalogo mlatilnic za ročni pogon ter pogon na vitelj, vitljev, žitnih čistilnih mlinov, trijerjev ali žitnih odbiralnikov, slamoreznic, sadnih in grozdih mlinov, stiskalnic, otopalnikov in osi-

Vlačilec gojeničar 25 in 50 HP

(Tracteur en chenilles, Raupenschlepper)

za poljedelstvo in gospodarstvo, deluje zanesljivo in štedljivo, orje, vlači in žene tudi na mehkih in na najbolj strmih tleh, ne stiska tal. Obratuje se z benzonom, petrolejem ali sirovim oljem.

Otto Kurth & Tedesco, Wien VII.
Doblergasse 1-33 b, telefon 38. 6. 42. 648

Denar naložite

na belišče

pri

na varnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r.z.z.n.z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogu steklene in porcelanske posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.
■ Taja solidnejše cene in točna postrežba.

Tiskajte sami!

Gestetner-Rotary tiskački stroj za vsakega!

Brez zlaganja. Brez voščenega papirja.

Zahajajte, da se Vam brezplačno pokaže!

D. Gestetner Ltd.

Zagreb, Trg na Sajmištu broj 1.

Beograd, Zgradba Akademije Nauka. 817 10-1

Somišljeniki, Širite naše liste

Cerkveni zvonovi

Iz Böhler-jevega specijalnega jekla.

Neprekosljiva lepota zvoka, polni ton in čisto uglašani. Neomejena trpežnost, nobene nevarnosti za prelom ali druge poškodbe. Uglaševanje tudi z bronastim zvonovom. Dobavljamo vedno iz skladischa po najnižjih cenah, vključno prevoznina do meje in jugoslov. uvozna carina. Glede trpežnosti zvonov, trajnosti višine glasu in čiste uglašnosti dajemo na željo večletne garancije. Zahtevajte torej brezpogojno prospekt in proračune od

Gebr. Böhler & Co., Aktiengesellschaft,
Wien I., Elisabethstrasse 12.

301 5-1

„SALONIT“

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah. Dolgoletno jamstvo jamči za izborno kakovost. „Salonit“ je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanosti, kateri se uporablja širom cele Evrope. Proračune, cene, kataloge in navodila pošilja brezplačno:

„SPLIT“
d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Zastopniki se sprejmejo. 750

■ Najstarejši in edini najbolj varen denarni zavod v Ptaju. ■

Mestna hranilnica - Kreditno društvo.

Stanje vlog okrog 20 milijonov kron.

Sprejema vloge in daje različna posojila pod najugodnejšimi pogoji.

Prva žeblijarska in železoobrtna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žeblijarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Telefon interurban: Podnart 2.

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Žebli za normalne in cokotirne železnice, žebli za ladje, črni ali pocinkani, žebli za zgradbe, les i. t. d., žebli z ičevlje. Spojke za cdre in prage, spojke za ladje in splave. Železne brane. Zobje za brane. Kluke za podobe, zid, cevi, žlebe i. t. d. Vijaki z maticami. Pcdlcne pločice. Matici. Zakovice za tenderje, kotle, sode, mostove, pločenino, kolesa itd. Vijačni čepi. Verige.

Vsi v našo stroko spredajoč železni izdelki po vzorecih in rabah najceneje.

■ Ilustrovani ceniki na razpolago! ■

Zadržna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkvalitetnejše. — Najvišja obrestovanje vlog na knjižcu in v tekučem računu. Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Preoblaščeni prodajalec srečk državne rezedne loterije.